# RETTENS DOM (Femte Udvidede Afdeling)

11. juli 2002 *

I sag T-152/99,

**Hijos de Andrés Molina, SA (HAMSA)**, under betalingsstandsning, Sevilla (Spanien), ved advokaterne L.M. Olivencia Brugger og J.L. Ballester García-Izquierdo, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

støttet af:

**Kongeriget Spanien** ved D.S. Ortiz Vaamonde, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

* Processprog: spansk.

mod

**Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber** ved I. Martínez del Peral og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 1999/484/EF af 3. februar 1999 om den spanske regerings statsstøtte til virksomheden Hijos de Andrés Molina SA (HAMSA) (EFT L 193, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Femte Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden P. Lindh, samt dommerne R. García-Valdecasas, J.D. Cooke, M. Vilaras og N.J. Forwood,

justitssekretær: referendar O. Speltdoorn,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 3. maj 2001,

afsagt følgende

# Dom

## Tvistens baggrund

1 Virksomheden Hijos de Andrés Molina SA (herefter »sagsøgeren« eller »virksomheden«) har hjemsted i provinsen Jaén (Spanien) og beskæftiger sig med produktion af kødvarer, foderstoffer, ost samt avl og slagtning af svin. Oprindeligt besad familien Molina virksomhedens aktiekapital.

2 Den 13. marts 1995 meddelte Juzgado de Primera Instancia nr. 4 i Jaén, at sagsøgeren, som gennem en årrække havde været i økonomiske vanskeligheder, var gået i betalingsstandsning.

3 Ved aftale indgået den 5. maj 1995 overdrog familien Molina mod betaling af én spansk peseta (ESP) ejerskabet uden brugsrettigheder til sine aktier til Instituto Fomento de Andalucía (herefter »IFA«), en offentlig enhed under den selvstyrende region Andalusien (Spanien). Ifølge aftalen ville familien Molina automatisk generhverve den fulde ejendomsret over aktierne den 31. december 1997.

4 I december 1995 udarbejdede sagsøgeren en omstruktureringsplan, som skulle afhjælpe vanskelighederne (herefter »omstruktureringsplanen« eller »planen«). Denne plan blev første gang revideret i april 1997 (herefter »tillægget fra april 1997«) og igen i januar 1998.

5 Ved skrivelse af 1. juli 1996 anmeldte den spanske regering i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, EF (nu artikel 88, stk. 3, EF) til Kommissionen, med forsinkelse, en række støtteforanstaltninger ydet af IFA til sagsøgeren:

— »redningsstøtte« ydet i tidsrummet fra maj til december 1995 i form af:

— to garantier på henholdsvis 100 mio. ESP og 50 mio. ESP

— tre lån på henholdsvis 350 mio. ESP, 125 mio. ESP og 25 mio. ESP til en rentesats på 6% p.a., ændret den 9. april 1996 til en rente svarende til den sædvanlige bankmarkedsrente i Madrid (herefter »MIBOR«) plus 0,5%)

— »omstruktureringsstøtte« ydet i tidsrummet mellem januar 1996 og juni 1996 i form af:

— tre garantier på henholdsvis 100 mio. ESP, 75 mio. ESP og 25 mio. ESP (sidstnævnte ydet for et beløb på 21 748 150 ESP)

— to lån på henholdsvis 1,739 mia. ESP (til MIBOR-rentesats plus 0,5%) og 850 mio. ESP (til en rente på 10,5%).

6 Ved gennemgangen af denne anmeldelse fastslog Kommissionen, at sagsøgeren ligeledes før maj 1995 havde modtaget anden støtte:

— et lån på 375 mio. ESP til en rente på 10% tildelt den 12. august 1993

— en garanti på 375 mio. ESP tildelt den 18. juni 1993

— et lån på 550 mio. ESP til en rentesats på 6% tildelt den 28. juni 1994

— en garanti på 200 mio. ESP tildelt den 28. juni 1994.

7 Kommissionen fastslog ligeledes, at sagsøgeren i tiden efter de spanske myndigheders anmeldelse havde modtaget følgende støtte:

— et lån på 1,1 mia. ESP til MIBOR-rentesats plus 0,5% tildelt den 5. november 1996

— et lån på 700 mio. ESP til MIBOR-rentesats plus 0,5%, der blev ydet i to dele den 2. juni 1997 og den 31. juli 1997

— en garanti på 450 mio. ESP tildelt den 6. februar 1998

— en garanti på 300 mio. ESP tildelt den 2. maj 1997

— et lån på 275 951 288 ESP efter, at IFA gennem den offentlige virksomhed Sociedad para la Promoción y Reconversión de Andalucía SA den 2. august 1996 havde overtaget gælden i henhold til et lån ydet til sagsøgeren af finansieringsinstituttet Caixa d'Estalvis i de Pensions de Barcelona.

8 Ved skrivelse af 29. april 1997 meddelte Kommissionen den spanske regering, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, og opfordrede den spanske regering til at fremsætte sine bemærkninger. De øvrige medlemsstater og andre interesserede parter blev ved meddelelse offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* den 26. juni 1997 (EFT C 196, s. 10) informeret om indledningen af proceduren og blev opfordret til at fremsætte deres bemærkninger. Den spanske regering fremsatte sine bemærkninger ved skrivelser af 4., 11., og 23. juli og af 21. august 1997. De interesserede parter fremsatte bemærkninger ved skrivelser af 27. januar, 6. februar, 26. og 28. maj og den 22. juli 1997. Ved skrivelse af 16. marts 1998 fremsatte den spanske regering sine bemærkninger hertil.

9 Den 29. april 1997 foretog IFA en kapitalforøgelse på 4,680 mia. ESP i kraft af kapitalisering af en del af sagsøgerens gæld til IFA. Sagsøgeren foretog herefter en

kapitalnedsættelse til 500 mio. ESP. Som resultat af disse transaktioner blev IFA ejer af 80,6% af sagsøgerens aktier, mens sagsøgeren, Molina-familien, alene var ejer af de resterende 19,4%.

10 På et møde mellem sagsøgerens kreditorer den 28. maj 1997 blev der indgået en aftale om at eftergive HAMSA's udestående gæld, hvilken aftale blev godkendt den 3. november 1997 af Juzgado de Primera Instancia nr. 4 i Jaén (herefter »aftalen om eftergivelse af gælden«). Den spanske skatteforvaltning og Socialsikringsinstitut eftergav sagsøgerens gæld ved individuelle aftaler. For så vidt angår statslige organer modtog sagsøgeren således tilsagn om eftergivelse af følgende gældsposter:

— IFA eftergav 2 192 754 000 ESP af en samlet gæld på 2 211 154 000 ESP.

— Junta de Andalucía (Andalucías regionalregering) eftergav 69 089 000 ESP af en samlet gæld på 87 489 000 ESP.

— Ayuntamiento de Jaén (Jaéns byråd) eftergav 158 800 000 ESP af en samlet gæld på 177 199 000 ESP.

— Skatteforvaltningen eftergav 338 589 000 ESP af en samlet gæld på 927 876 000 ESP.

— Socialsikringsinstituttet eftergav 789 938 000 ESP af en gæld på 1,479 mia. ESP, der var pådraget ved manglende betaling af socialsikringsbidrag.

— Confederación Hidrográfica del Guadalquivir eftergav 5 144 000 ESP af en samlet gæld på 11 221 000 ESP.

11 Ved skrivelse af 10. oktober 1997 gav Kommissionen den spanske regering meddelelse om, at den havde besluttet at udvide proceduren til at omfatte de statslige organers kapitalforhøjelse og eftergivelse af gæld, og opfordrede den til at fremsætte sine bemærkninger hertil. De øvrige medlemsstater og andre interesserede parter blev ved offentliggørelse af denne skrivelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 27. november 1997 (EFT C 361, s. 3) informeret om udvidelsen af proceduren og opfordret til at fremsætte eventuelle bemærkninger. De spanske myndigheder fremsatte deres bemærkninger ved skrivelse af 19. december 1997 og de interesserede parter ved skrivelser af 15. og 23. december 1997. De spanske myndigheder fremlagde yderligere dokumentation ved skrivelser af 2. og 16. marts, 16. juli, 8. september og 21. oktober 1998.

12 Den 3. februar 1999 vedtog Kommissionen beslutning 1999/484/EF om den spanske regerings statsstøtte til sagsøgeren (EFT L 193, s. 1, herefter »den anfægtede beslutning«).

13 Den anfægtede beslutnings konklusion har følgende ordlyd:

»Artikel 1

Nedennævnte støtte, som Spanien har ydet til [sagsøgeren], er ulovlig, da den er ydet, uden at Kommissionen har haft lejlighed til at udtale sig herom i projektfasen. Støtten er desuden uforenelig med fællesmarkedet ifølge EF-traktatens artikel 92, stk. 1, da den ikke opfylder betingelserne for at nyde godt af undtagelserne i nævnte artikels stk. 2 og 3, og støtten skal derfor ophæves.

1. Statsstøtte i form af garantier:

a) garantien på 375 mio. [ESP], tildelt den 18. juni 1993 og indfriet den 29. september 1996 til en værdi af 401 934 206 [ESP]

b) garantien på 200 mio. [ESP], tildelt den 28. juni 1994 og indfriet den 29. januar 1996 til en værdi af 207 578 082 [ESP]

c) garantien på 100 mio. [ESP], tildelt den 16. august 1995 og afløst den 19. august 1996 og den 11. november 1997 af en garanti på samme beløb

d) garantien på 50 mio. [ESP], tildelt den 14. september 1995 og afløst den 19. august 1996 og den 11. november 1997

e) følgende tre garantier: en på 100 mio. [ESP], tildelt den 8. oktober 1996, en på 75 mio. [ESP], tildelt den 20. august 1996, og en på 21 748 150 [ESP], tildelt den 11. november 1997

f) følgende to garantier: en på 450 mio. [ESP], tildelt den 6. februar 1998, og en på 300 mio. [ESP], tildelt den 2. maj 1997.

2. Statsstøtte i form af lån:

a) et lån på 375 mio. [ESP], tildelt den 12. august 1993

b) et lån på 550 mio. [ESP], tildelt den 28. juni 1994

c) to lån på 350 mio. [ESP] og 125 mio. [ESP], tildelt den 24. oktober 1995

d) et lån på 25 mio. [ESP], tildelt den 17. oktober 1996

e) et lån på 1,739 mia. [ESP], tildelt den 30. december 1995

f) et lån på 850 mio. [ESP], tildelt den 11. juli 1996

g) et lån på 1,1 mia. [ESP], tildelt den 5. november 1996

h) et lån på 700 mio. [ESP], udbetalt i to rater, henholdsvis den 2. juni 1997 på 400 mio. [ESP] og den 31. juli 1997 på 300 mio. [ESP]

i) et lån på 275 951 288 [ESP] i tilknytning til Instituto de Fomento de Andalucías overtagelse den 2. august 1996 — gennem den offentlige virksomhed Sociedad para la Promoción y Reconversión de Andalucía SA — af gælden hidrørende fra et lån på 300 mio. [ESP], der var ydet til [sagsøgeren] af finansieringsinstituttet Caixa d'Estalvis i de Pensions de Barcelona.

3. Statsstøtte i form af eftergivelse af gæld til statslige organer:

eftergivelse med de nedenfor anførte beløb af en del af [sagsøgerens] gæld til statslige organer, vedtaget på kreditormødet den 28. maj 1997:

| | |
|---|---|
| — Jaéns byråd | 158 800 000 [ESP] |
| — Skatteforvaltningen | 338 589 000 [ESP] |
| — Junta de Andalucía | 69 089 000 [ESP] |

— Socialsikringsinstituttet 789 938 000 [ESP]

— Confederación Hidrográfica del Guadalquivir 5 144 000 [ESP].

Artikel 2

Spanien ophæver straks de i artikel 1 nævnte låneaftaler og garantier, som stadig er gældende.

Artikel 3

1. Spanien træffer de nødvendige foranstaltninger til at søge den i artikel 1 omhandlede støtte tilbagebetalt:

— for garantiernes vedkommende forskellen mellem den rentesats, som låntageren skulle have betalt på det frie marked, og den sats, der faktisk er opnået i kraft af garantien

— for lånenes vedkommende de indfriede garantier samt gældseftergivelserne med 100% af de pågældende beløb.

2. Støtten tilbagesøges i overensstemmelse med procedurerne og bestemmelserne i spansk ret. De beløb, der tilbagesøges, forrentes fra den dato, hvor støtten blev ydet. Renten beregnes på grundlag af markedsrenten, med den reference, der anvendes til beregning af subventionsækvivalenten i forbindelse med regionalstøtte.

[...].«

## Retsforhandlingerne og parternes påstande

14 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 24. juni 1999 har sagsøgeren anlagt nærværende sag med påstand om annullation af den anfægtede beslutning.

15 Ved begæring indleveret til Rettens Justitskontor den 23. september 1999 har Kongeriget Spanien anmodet om tilladelse til at intervenere til støtte for sagsøgerens påstande. Ved kendelse af 25. januar 2000 tillod afdelingsformanden for Femte Udvidede Afdeling denne intervention.

16 Kongeriget Spanien afgav skriftligt interventionsindlæg den 3. marts 2000, og sagens parter har fremsat deres bemærkninger hertil.

17 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Femte Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling og har som led i

foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse anmodet parterne om at besvare skriftlige spørgsmål og fremlægge visse dokumenter. Parterne har efterkommet disse anmodninger. Sagsøgeren og Kongeriget Spanien er ligeledes blevet opfordret til mundtligt at afgive visse forklaringer under retsmødet.

18 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens mundtlige spørgsmål under det offentlige retsmøde, der fandt sted den 3. maj 2001.

19 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Principalt: Den anfægtede beslutning annulleres i sin helhed.

— Subsidiært: Den anfægtede beslutning annulleres delvist.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

20 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

21 Kongeriget Spanien har støttet sagsøgerens påstande.

## Retlige bemærkninger

22 Sagsøgeren har for det første til støtte for sin påstand om delvis annullation af den anfægtede beslutning fremsat følgende fem anbringender:

— tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 92 (efter ændring nu artikel 87 EF) og traktatens artikel 93 såvel som et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder for så vidt angår de lån og garantier, som IFA gav i 1993 og 1994

— tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EFT 1994 C 368, s. 12, herefter »rammebestemmelserne«) såvel som et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder for så vidt angår den redningsstøtte, som blev ydet sagsøgeren fra maj til december 1995

— tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 1, og rammebestemmelserne såvel som et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder for så vidt angår den omstruktureringsstøtte, som blev ydet sagsøgeren efter december 1995

— tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 1, såvel som et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder for så vidt angår IFA's kapitalisering af en del af gælden

— tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 1, såvel som et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder for så vidt angår de offentlige kreditorers gældseftergivelse.

23 Sagsøgeren har for det andet fremsat tre anbringender til støtte for påstanden om annullation af den anfægtede beslutning i dens helhed:

— et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder i den samlede vurdering af de foranstaltninger, sagsøgeren drog fordel af

— tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 3, litra a)

— manglende opfyldelse af kravet om påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne og utilstrækkelig begrundelse af beslutningen vedrørende dette aspekt.

*Første anbringende vedrørende støtte tildelt i 1993 og 1994*

Parternes argumenter

24 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har gjort gældende, at de lån og garantier, som IFA gav i 1993 og 1994 (jf. præmis 6 ovenfor), blev ydet i henhold til den generelle støtteordning nr. N 624/92, som Kommissionen havde godkendt ved skrivelse af 16. december 1992, og under den generelle støtteordning nr. N 428/93, som Kommissionen havde godkendt ved skrivelse af 24. september 1993. Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har påpeget, at eftersom Kommissionens beslutninger om godkendelse af disse støtteordninger ikke kan have tilbagevirkende kraft, indebærer de nødvendigvis en godkendelse, for fremtiden, af efterfølgende foranstaltninger, der henhører under disse støtteordninger.

25 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har ikke anfægtet Kommissionens vurdering af, at de to støtteordninger udgør en ændring af støtteordning nr. NN 71/88. De er dog uenige i de konsekvenser, som Kommissionen har udledt heraf. Sagsøgeren har navnlig gjort gældende, at Kommissionen ikke kan støtte sig til de spanske myndigheders skrivelse af 12. september 1989 om støtteordning nr. NN 71/88, som angik støtte til udvindingsarbejder i Huelva (Spanien). Sagsøgeren har videre gjort gældende, at Kommissionens forbehold om, at støtte til landbrugsvirksomheder skal anmeldes forud for ydelsen, ikke finder anvendelse i nærværende sag.

26 For så vidt angår det lån og den garanti, som IFA gav i 1993, er sagsøgeren og Kongeriget Spanien af den opfattelse, at de potentielle støttemodtagere under støtteordning nr. NN 71/88 generelt var virksomheder, som var etableret i Andalusien, og at det samme gør sig gældende for så vidt angår støtteordning nr. N 624/92. Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har videre anført, at de

begrænsninger, som i medfør af støtteordning nr. NN 71/88 gælder for kooperativer, medarbejderejede aktieselskaber eller selvstændige erhvervsdrivende, ikke finder anvendelse i forhold til sagsøgeren. Sagsøgeren har tilføjet, at de lån, som omhandles i støtteordning nr. N 624/92, ikke kun kunne ydes i form af lån til finansiering af anlægs- og omsætningsaktiver, men også til refinansiering af passiver.

27 For så vidt angår det lån og den garanti, som IFA gav i 1994, har sagsøgeren og Kongeriget Spanien påstået, at modtagerne af støtte under støtteordning nr. N 428/93 også kunne være andre end små og mellemstore virksomheder (SMV).

28 Kommissionen har dels anført, at støtteordningerne nr. N 624/92 og nr. N 428/93 gav tilladelse til tildeling af støtte i henholdsvis 1992 og 1993. Dels har Kommissionen bestridt, at den støtte, der blev ydet i 1993 og 1994, opfyldte betingelserne for tildeling i henhold til støtteordning nr. NN 71/88 og de tilhørende støtteordninger nr. N 624/92 og nr. N 428/93.

Rettens bemærkninger

29 Det er hensigtsmæssigt indledningsvis at gøre rede for den sammenhæng, hvori støtteordningerne nr. N 624/92 og nr. N 428/93 indgår.

30 Disse støtteordninger har deres oprindelse i den ene af de to generelle støtteordninger, som er registreret af Kommissionen under nr. NN 71/88, nemlig den ordning, som vedrører støtte ydet af IFA til virksomheder etableret i Andalusien (herefter »ordning nr. NN 71/88 om støtte ydet af IFA«). Den anden støtteordning med samme nummer vedrører investeringsstøtte til mineområdet i provinsen Huelva.

31 De indgreb, som IFA kan foretage i henhold til ordning nr. NN 71/88 om støtte ydet af IFA, omfatter tilskud, rentegodtgørelse, garantier, lån og erhvervelse af kapitalandele. Der skal udarbejdes et særskilt budget for hver af disse typer indgreb.

32 Ved beslutning af 26. oktober 1989 godkendte Kommissionen støtteordning nr. NN 71/88. Kommissionen meddelte de spanske myndigheder, at i tilfælde af forlængelse af visse former for støtte omfattet af støtteordningen var myndighederne forpligtede til at fremsende de »tilhørende budgetforslag« til Kommissionen i overensstemmelse artikel 93, stk. 3, EF. Kommissionen gjorde ligeledes myndighederne opmærksom på, at de havde pligt til at underrette Kommissionen »allerede på det forberedende stadium i medfør af nævnte artikel om enhver — selv mindre — ændring af støtteordningerne for Andalusien«. Endelig opfordrede Kommissionen de spanske myndigheder »til at fremsende en redegørelse ved slutningen af første kvartal for hvert år med angivelse af det beløb, der var blevet ydet i det foregående år i forbindelse med hver af de pågældende former for støtte, beløb ydet i form af investeringsstøtte, såvel som antallet af sager. Disse data skal inddeles regionalt efter provinser og efter sektorer«. For så vidt angår IFA's rentegodtgørelse og lån understregede Kommissionen, at der i ovennævnte redegørelse skulle redegøres for »hver af de fire former for rentegodtgørelse og for hver af de to låneformer«.

33 Det fremgår af sagens akter, at ordning nr. NN 71/88 om støtte ydet af IFA årligt blev forlænget, at budgetterne vedrørende de forskellige former for støtte ligeledes blev ændret, og at der sågar skete ændring af visse af støtteordningens grundlæggende træk. Ved gentagne lejligheder gav de spanske myndigheder ikke meddelelse om disse forlængelser eller ændringer på det forberedende stadium, men først efter at ydelsen af den pågældende støtte var blevet iværksat, hvilket var i modstrid med det af Kommissionen krævede i beslutningen af 26. oktober 1989 og i de efterfølgende godkendelser. Oplysningerne om støtteordningen for 1992 (registreret som nr. N 624/92) blev således først meddelt Kommissionen den 18. oktober 1992 og oplysningerne vedrørende støtteordningen for 1993 (registreret som nr. N 428/93) først den 1. juli 1993. Kommissionen gjorde dog tilsyneladende ingen indsigelse mod denne adfærd, og Kommissionens efter-

følgende godkendelsesbeslutninger fik således *de facto* tilbagevirkende kraft. Beslutningen angående støtteordning nr. N 624/92 kunne først træffes den 16. december 1992 og beslutningen vedrørende støtteordning nr. N 428/92 først den 24. september 1993.

34 Det følger af ovenstående betragtninger, at sagsøgerens og Kongeriget Spaniens anbringende om, at lånet på 375 mio. ESP og garantien for samme beløb, som blev ydet af IFA i 1993, er omfattet af støtteordning nr. N 624/92, må forkastes. Den nævnte støtteordning kan nemlig kun antages at omfatte den støtte, som IFA ydede i løbet af 1992.

35 Det samme gør sig gældende for lånet på 550 mio. ESP og garantien for 200 mio. ESP, som blev ydet til sagsøgeren i 1994, og som ikke kan antages at være omfattet af støtteordning nr. N 428/93, eftersom denne ordning alene omfatter støtte ydet i 1993. Under alle omstændigheder var betingelserne i sidstnævnte støtteordning ikke opfyldt i det konkrete tilfælde. De spanske myndigheder havde i deres meddelelse af 1. juli 1993 om anmeldelse af denne støtteordning nemlig udtrykkeligt defineret støttemodtagerne som værende SMV, hvilket vil sige virksomheder, som beskæftiger mindre end 250 personer, hvis årlige omsætning ikke overstiger 20 mio. ECU, og hvis driftsresultat på årsbasis ikke overstiger 10 mio. ECU. Det er mellem parterne ubestridt, at sagsøgeren overskrider disse grænser.

36 Det skal yderligere bemærkes, at det lån og den garanti, som IFA ydede i 1993, ikke kan antages at være omfattet af støtteordning nr. N. 428/93, eftersom sagsøgeren — som konstateret ovenfor — ikke er en SMV. Under alle omstændigheder har ingen af parterne hævdet, at dette lån eller denne garanti blev ydet under nævnte støtteordning.

37 Ligeledes har ingen af parterne hævdet, at det lån og den garanti, som IFA ydede i 1994, er omfattet af støtteordning nr. N 462/94, som indebærer en forlængelse af

ordningerne om støtte fra IFA for perioden 1994 til 1999. Under den administrative procedure har Kongeriget Spanien alene henvist til støtteordning nr. N 462/94 for at retfærdiggøre den omtvistede støtte til redning og omstrukturering, som blev ydet sagsøgeren i 1995 og 1996 (betragtning 11 til den anfægtede beslutning).

38 Det følger heraf, at det ikke er blevet godtgjort, at de lån og garantier, som IFA ydede sagsøgeren i 1993 og 1994, henhører under de af Kommissionen godkendte generelle støtteordninger. Kommissionen lagde således korrekt til grund, at de nævnte lån og garantier havde karakter af støtte, der blev ydet *ad hoc* med det formål at sikre, at virksomheden kunne fortsætte sine aktiviteter. Det første anbringende må således forkastes, uden at det er nødvendigt at vurdere parternes øvrige argumenter.

*Andet anbringende vedrørende redningsstøtte*

Parternes argumenter

39 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har gjort gældende, at de garantier og lån, som IFA ydede fra maj til december 1995 (jf. præmis 5 ovenfor), udgør redningsstøtte i rammebestemmelsernes forstand, og at Kommissionen derfor burde have godkendt dem i medfør af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

40 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har for det første anført, at seks måneder efter ydelsen af nævnte lån regulerede de spanske myndigheder med tilbagevirkende kraft den oprindeligt fastsatte rentesats, således at den nu blev fastsat til markedsrenten, dvs. MIBOR plus 0,5%. Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har

anfægtet Kommissionens vurdering af, at denne tilpasning alene udgjorde en »regnskabsmæssig justering«, idet de har understreget, at tilpasningen fulgte af en retligt bindende aftale, og at forfaldne renter var omfattet af den kapitalisering, der blev gennemført den 29. april 1997 (jf. præmis 9 ovenfor), efter at være beregnet i henhold til markedsrenten. Den omstændighed, at disse lån ikke er blevet tilbagebetalt, og at de tilhørende renter ikke var blevet betalt, er uden betydning, eftersom rammebestemmelserne ikke indeholder bestemmelser herom.

41 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har videre gjort gældende, at de omstridte lån og garantier, som var tæt forbundet med gennemførelsen af omstruktureringsplanen, og som alene havde til formål at opretholde virksomhedens drift, var begrundet i alvorlige sociale vanskeligheder og ikke har haft nogen negativ indvirkning på det pågældende marked i andre medlemsstater. Denne støtte adskilte sig derved grundlæggende fra den støtte, som blev tildelt sagsøgeren i 1993 og 1994. Kongeriget Spanien har tilføjet, at Kommissionen under alle omstændigheder ikke kunne basere sin afvisning af at kvalificere de lån og garantier, der blev ydet fra maj til december 1995, som værende redningsstøtte på det argument, at den nævnte støtte er ulovlig.

42 Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen fraviger sin faste beslutningspraksis. Sagsøgeren har navnlig henvist til Kommissionens beslutning af 21. juni 1995 om den italienske stats støtte til virksomheden Enichem Agricoltura SpA (EFT 1996 L 28, s. 18, herefter »Enichem beslutningen«) og har ligeledes henvist til Kommissionens stillingtagen i sag T-149/95, som gav anledning til Rettens dom af 5. november 1997, Ducros mod Kommissionen (Sml. II, s. 2031). Kongeriget Spanien har tilføjet, at denne dom bekræfter, at støtte ikke nødvendigvis skal ydes på én gang for at kunne godkendes.

43 Kommissionen har bestridt, at de garantier og lån, der blev ydet fra maj til december 1995, udgør redningsstøtte. Disse støtteforanstaltninger opfyldte ikke betingelserne i rammebestemmelsernes punkt 3.1.

44 Kommissionen har for det første gjort gældende, at den pågældende lånerente var lavere end markedsrenten, og at de spanske myndigheders efterfølgende justering af renten alene udgør en simpel regnskabsmæssig tilpasning, eftersom lånet ikke er blevet tilbagebetalt, og renterne aldrig er blevet betalt. Den omstændighed, at de forfaldne renter blev medtaget i kapitaliseringen den 29. april 1997, er uden betydning, eftersom denne transaktion i sig selv udgør statsstøtte.

45 Kommissionen har for det andet anført, at redningsstøtte har til formål at sikre kriseramte virksomheders fortsatte drift i en kort periode, sædvanligvis ikke længere end seks måneder, for at give tid til at udarbejde realistiske saneringsforanstaltninger. I 1993 og 1994 havde sagsøgeren dog allerede modtaget støtte, der havde samme formål som de omstridte garantier og lån. Desuden har Kommissionen bemærket, at selv om det er korrekt, at redningsstøtte ikke nødvendigvis skal udbetales ved en enkelt overførsel, kan støtten dog ikke ydes på vedvarende måde over en lang periode.

46 Endelig er Kommissionen af den opfattelse, at henvisningerne til Enichem-beslutningen og til dommen i sagen Ducros mod Kommissionen er uden relevans.

Rettens bemærkninger

47 Det bemærkes, at det fremgår af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), at »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse«, kan anses for at være forenelig med fællesmarkedet.

48 Det skal ligeledes bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at Kommissionen råder over et vidt skøn ved anvendelsen af traktatens artikel 92, stk. 3 (Domstolens dom af 21.3.1990, sag C-142/87, Belgien mod Kommissionen, Sml. I, s. 959, præmis 56, og af 11.7.1996, sag C-39/94, SFEI m.fl., Sml. I, s. 3547, præmis 36). Den kontrol, som Fællesskabets retsinstanser udøver, må derfor begrænses til en efterprøvelse af, om procedureregler er overholdt, om begrundelsen er tilstrækkelig, om de faktiske omstændigheder er materielt rigtige, samt om der foreligger et åbenbart urigtigt skøn eller magtfordrejning (Rettens dom af 22.10.1996, sag T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1399, præmis 170). Fællesskabets retsinstanser kan navnlig ikke sætte deres skøn med hensyn til de økonomiske forhold i stedet for det, der er anlagt af Kommissionen (Rettens dom af 12.12.1996, sag T-380/94, AIUFFASS og AKT mod Kommissionen, Sml. II, s. 2169, præmis 56).

49 Rammebestemmelsernes punkt 3.1 har følgende ordlyd:

»[...] Redningsstøtte skal [...]:

— bestå af kontant støtte i form af lånegarantier eller lån til normal markedsrente

— være begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt for at sikre virksomhedens fortsatte beståen (f.eks. dækning af lønudgifter, rutinemæssige leverancer osv.)

— kun ydes i det tidsrum, der er nødvendigt for at få fastlagt de fornødne og gennemførlige saneringsforanstaltninger (normalt ikke over seks måneder)

— være begrundet i alvorlige sociale vanskeligheder og ikke have uacceptable virkninger for industrien i andre medlemsstater.

En yderligere betingelse er, at der ved ydelse af redningsstøtte i princippet skal være tale om en engangsforanstaltning. En række redningsforanstaltninger til fordel for samme virksomhed, der reelt udelukkende opretholder status quo, udsætter blot det uundgåelige og i den mellemliggende tid vælter de industrielle og sociale problemer over på mere effektive producenter og andre medlemsstater, er klart uacceptabelt. Redningsstøtte bør derfor normalt være et engangsfænomen, der ydes i et begrænset tidsrum, medens virksomhedens fremtidsmuligheder analyseres.

[...]«

50 I den anfægtede beslutning fandt Kommissionen, at de lån og garantier, som IFA havde ydet sagsøgeren fra maj til december 1995, ikke kunne kvalificeres som redningsstøtte i rammebestemmelsernes forstand, fordi sagsøgeren allerede i de foregående år havde modtaget støtte »af samme type og med samme formål« (betragtning 107). Kommissionen fandt således, at kravet om, at redningsstøtte normalt skal være et engangstransaktion, der ydes i et begrænset tidsrum for at opretholde virksomhedens drift, ikke var opfyldt i nærværende sag. Det skal

bemærkes, at i modsætning til det af Kongeriget Spanien anførte er det således ikke en antagelse af, at den støtte, der blev tildelt forud for redningsstøtte, er ulovlig i sig selv, der lå bag Kommissionens konklusion.

51 Det kan ikke antages, at Kommissionens konklusion hviler på et åbenbart fejlskøn. Det fremgår nemlig af sagens akter og af vurderingen af det første anbringende, at det er godtgjort, at IFA allerede havde ydet lån og garantier til sagsøgeren i 1993 og 1994, som var af samme type som den omtvistede redningsstøtte, og at disse foranstaltninger allerede da havde til formål at sætte virksomheden i stand til at modstå sine økonomiske vanskeligheder og at videreføre sine aktiviteter.

52 For så vidt angår sagsøgerens og Kongeriget Spaniens henvisning til Enichem-beslutningen og dommen i sagen Ducros mod Kommissionen er henvisningen uden relevans. Beslutningen og dommen angik nemlig støtte til omstrukturering og ikke redningsstøtte.

53 Det bemærkes videre, at hvad særligt angår de lån, som dette anbringende vedrører, har sagsøgeren og Kongeriget Spanien ikke benægtet, at den rente, der oprindeligt blev fastsat, var lavere end markedsrenten. Spørgsmålet om, hvorvidt en foranstaltning udgør støtte i traktatens artikel 92, stk. 1's forstand, må imidlertid besvares med udgangspunkt i den situation, der bestod på det tidspunkt, hvor denne foranstaltning blev truffet. Hvis Kommissionen tog hensyn til efterfølgende begivenheder, ville den nemlig favorisere medlemsstater, der — som Kongeriget Spanien i denne sag — har tilsidesat deres forpligtelse til at anmelde en planlagt støtte. Det forhold, at den rente, der skulle betales af disse lån, senere blev bragt på niveau med markedsrenten — uanset om denne tilpasning blot er en »regnskabsmæssig justering« eller ej — er derfor uden betydning.

54 Det andet anbringende skal derfor forkastes.

*Tredje anbringende om omstruktureringsstøtte*

Parternes argumenter

55 Sagsøgeren har først gjort gældende, at Kommissionen helt åbenbart har fejlfortolket omstruktureringsplanen.

56 Sagsøgeren har hertil for det første anført, at omstruktureringsplanen fastsætter en nedbringelse af virksomhedens produktionskapacitet.

57 Sagsøgeren har — støttet af Kongeriget Spanien — videre anført, at produktionstallene for 1995, som fremgår af tabellen i betragtning 27 til den anfægtede beslutning, ikke er repræsentative, eftersom sagsøgeren, som nævnt i omstruktureringsplanen, befandt sig i alvorlig krise. Sagsøgeren har videre hævdet, at virksomheden havde truffet konkrete foranstaltninger med henblik på at reducere sin produktionskapacitet, nemlig lukning af et slagteri og en udskæringsafdeling, samt ved at have indstillet paté-produktionen og ved på tvangsauktion at have frasolgt en af de virksomheder, der producerede foderstof. Kongeriget Spanien har anfægtet Kommissionens vurdering af, at disse kapacitetsnedskæringer ikke svarer til virksomhedens reelle kapacitetsudnyttelse. Sagsøgeren har tilføjet, at det i tillægget fra april 1997 blot blev påregnet, at der »i betragtning af erfaringen« skulle ske en større kapacitetsnedskæring end den oprindeligt planlagte. For så vidt angår de foretagne investeringer havde disse alene til formål at hindre, at visse aktiver blev ødelagt eller forældet.

58 For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen ikke af det forhold, at omstruktureringsplanen var blevet udarbejdet på grundlag af utilstrækkelige og upålidelige oplysninger, kunne udlede, at planen derfor var uhensigtsmæssig. Sagsøgeren har forklaret, således som det blev fremhævet af

tilsynet i rapporten om virksomhedens stilling på datoen for betalingsstandsningen, at sagsøgerens regnskaber indeholdt talrige fejl. Sagsøgeren har nærmere henvist til, at der ikke var bøger »beregnet til at føre regnskab«, at der var mangel på »planlægning«, og at regnskabsarkiverne var utilstrækkelige. Sagsøgerens forhenværende revisor blev i øvrigt retsforfulgt for disse uregelmæssigheder. Sagsøgeren har tilføjet, at regnskabet for 1994, som familien Molina fremlagde, var ukorrekt og endnu ikke var blevet godkendt på generalforsamlingen på tidspunktet for udarbejdelsen af omstruktureringsplanen. Sagsøgeren har ligeledes anført, at den særlige begrænsede revision af dens regnskaber, som fandt sted den 7. maj 1995, og som et revisionsselskab var blevet ansat til at udføre, heller ikke var færdiggjort på dette tidspunkt. Ifølge sagsøgeren og Kongeriget Spanien udfærdigede IFA til trods for disse vanskeligheder en realistisk og passende omstruktureringsplan.

59 For det tredje har sagsøgeren og Kongeriget Spanien gjort gældende, at Kommissionen ikke har taget tilstrækkeligt hensyn til de resultater, virksomheden opnåede i den periode, omstruktureringsplanen blev anvendt. De har anført, at virksomheden realiserede et overskud på 808 mio. ESP i 1997 og på 244 mio. ESP i første halvår af 1998, at bruttoavancen steg betydeligt, at udgifterne blev væsentligt mindsket, og at virksomhedens mulighed for selvfinansiering blev genskabt. Den omstændighed, at andre virksomheder var interesserede i at overtage sagsøgerens virksomhed, er ligeledes tegn på omstruktureringsplanens succes. I den forbindelse har sagsøgeren og Kongeriget Spanien præciseret, at den procedure, hvorved virksomheden blev udbudt til salg, skete under streng iagttagelse af reglerne om offentlighed og konkurrence, idet en særlig konsulent havde fået til opgave at identificere potentielle købere og vurdere deres tilbud. Endelig er Kongeriget Spanien af den opfattelse, at Kommissionen har fordrejet de faktiske forhold, idet den i betragtning 117 til den anfægtede beslutning hævdede, at de spanske myndigheder i deres skrivelse af 8. september 1998 havde erklæret, at sagsøgerens virksomhed igen var blevet rentabel, men samtidig havde erkendt, at virksomheden var i betalingsstandsning. De spanske myndigheder henviste alene til virksomhedens betalingsstandsning for det tilfælde, at Kommissionen traf en negativ afgørelse.

60 For det andet har sagsøgeren og Kongeriget Spanien gjort gældende, at den støtte, som blev ydet af IFA efter december 1995, udgør omstruktureringsstøtte i rammebestemmelsernes forstand.

61 Indledningsvis har sagsøgeren og Kongeriget Spanien anført, at omstruktureringsplanen i løbet af rimelig tid bevirkede, at virksomheden igen blev rentabel, og førte navnlig til en nedskæring af produktionskapaciteten og antallet af ansatte. Sagsøgeren har atter henvist til vanskelighederne i forbindelse med omstruktureringsplanens udarbejdelse (jf. præmis 58 ovenfor) og har anført, at Kommissionen i sin beslutningspraksis ved gentagne lejligheder har tilladt omstruktureringsstøtte, selv om en omstruktureringsplan først blev udarbejdet flere år efter støttens tildeling. Sagsøgeren har ligeledes henvist til, at i Enichem-beslutningen nøjedes Kommissionen med at »håbe«, at omstruktureringen ville gøre virksomheden rentabel på længere sigt. I nærværende sag ville virksomhedens rentabilitet være blevet genskabt på mindre end tre år efter omstruktureringsplanens iværksættelse. Sagsøgeren har tilføjet, at Kommissionen i talrige beslutninger har vurderet, at det forhold, at der pågår en privatiseringsproces, er tegn på, at den pågældende virksomheds rentabilitet var blevet genskabt, og i Enichem-beslutningen fandt Kommissionen det tilstrækkeligt, at de italienske myndigheder blot afgav løfte om at privatisere den del af den pågældende virksomheds aktiviteter, der var blevet omstruktureret. Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har desuden gjort gældende, at den støtte, der blev ydet i 1993 og 1994, er omfattet af de generelle støtteordninger, som Kommissionen har godkendt, og derfor adskiller sig fra den støtte, som virksomheden modtog efter december 1995. Kommissionens argument om, at støtten ikke blev overført ved en enkelt transaktion, er således uden betydning. Endelig har sagsøgeren på ny henvist til Kommissionens stillingtagen i den sag, der gav anledning til dommen i sagen Ducros mod Kommissionen.

62 For det andet har sagsøgeren og Kongeriget Spanien gjort gældende, at der er truffet foranstaltninger i overensstemmelse med rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, B, for i videst muligt omfang at opveje eventuelle skadelige virkninger for konkurrenterne. De har for det første gjort gældende, at der ikke er strukturel overkapacitet på markedet for kødprodukter, og at forarbejdning af kød ikke er en af de sektorer, der er udelukket i henhold til bilaget til Kommissionens beslutning 94/173/EF af 22. marts 1994 om fastlæggelse af udvælgelseskriterier for investeringer vedrørende forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter og om ophævelse af beslutning 90/342/EØF (EFT L 79, s. 29). De har ligeledes bemærket, at i medfør af beslutning 94/173 kan investeringer i fodersektoren

finansieres af EU, hvis den årlige produktion er under 20 000 tons pr. år, hvilket er tilfældet for sagsøgerens virksomhed. For det andet har sagsøgeren og Kongeriget Spanien gjort gældende, at omstruktureringsplanen foreskrev en nedskæring (eller i det mindste en omlægning) af produktionskapaciteten, og at der er sket nedskæringer, hvilket også er erkendt i den anfægtede beslutning, inden for alle dele af sagsøgerens virksomhed. Endelig har Kongeriget Spanien udtrykt forbløffelse over, at Kommissionen i svarskriftet har anført, at »[Kommissionens] konklusion om, at den støtte, der blev ydet [sagsøgeren], ikke opfylder betingelserne i rammebestemmelserne, ikke er begrundet i en manglende nedskæring af produktionskapaciteten«. I den anfægtede beslutning har Kommissionen nemlig flere gange bemærket, at omstruktureringsplanen skulle bevirke en stigning i produktionskapaciteten, hvorfor støtten var uforenelig med fællesmarkedet.

63 For det tredje har sagsøgeren og Kongeriget Spanien anført, at støtten stod i rimeligt forhold til omkostningerne og fordelene ved omstruktureringen.

64 Sagsøgeren har i den forbindelse anført, at Kommissionen ikke kan drage nogen konklusioner af den omstændighed, at det alene var staten, der ved indskud af nye ressourcer bidrog til gennemførelsen af omstruktureringsplanen. Sagsøgeren har gjort gældende, at i dommen i sagen Ducros mod Kommissionen fandt Retten, at det i denne henseende var afgørende, dels at kapaciteten var blevet reduceret, dels at staten havde forpligtet sig til at privatisere den pågældende virksomhed. I Enichem-beslutningen nåede Kommissionen til samme konklusion. Sagsøgeren har desuden bemærket, at dens ansatte og private kreditorer påtog sig at yde visse ofre for at sikre virksomhedens rentabilitet. For så vidt angår de private kreditorer har sagsøgeren nærmere anført, at deres gennemsnitlige gældseftergivelse var højere end de offentlige kreditorers. Sagsøgeren har henvist til, at virksomhedens gældsforpligtelser over for den private sektor udgjorde væsentligt mere end 4% af virksomhedens samlede gæld, og har videre anført, at Kommissionen i beslutning 98/346/EF af 15. juli 1997 om statsstøtte til Grupo de Empresas Álvarez (GEA) (EFT 1998 L 164, s. 30, herefter »GEA-beslutningen«) fandt, at betingelsen om støttens forholdsmæssighed var opfyldt i betragtning af »betalingsstandsningen, der vil føre til en betydelig nedbringelse af virksomhedens gæld«. Endelig tog Kommissionen i beslutning 97/17/EF af 30. juli 1996 om statsstøtte til Santana Motor SA (EFT 1997 L 6, s. 34, herefter »Santana Motor-beslutningen«) hensyn til den vanskelige samfundsøkonomiske situation i den pågældende region, som netop er den samme region, hvor sagsøgeren har hjemsted.

65 For det fjerde har sagsøgeren og Kongeriget Spanien bestridt Kommissionens vurdering i betragtning 132 til den anfægtede beslutning, hvorefter der indtil juni 1997 alene var tale om en række punktvise støtteforanstaltninger, som skulle opretholde virksomhedens drift, eftersom omstruktureringsplanen blev anmeldt for sent til Kommissionen, og Kommissionen derfor ikke havde haft mulighed for i rette tid at udtale sig om omstruktureringsplanen eller i givet fald at stille betingelser til planens gennemførelse. Sagsøgeren har anført, at Kommissionen faktisk var i besiddelse af omstruktureringsplanen 18 måneder før vedtagelsen af den anfægtede beslutning. Kongeriget Spanien har anført, at omstruktureringsplanen blev gennemført på det rette tidspunkt, nemlig efter en periode på seks måneder, som var nødvendig for at bedømme årsagen til virksomhedens problemer og for at foreslå foranstaltninger, der kunne genskabe virksomhedens rentabilitet. Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har tilføjet, at Kommissionen aldrig har vist interesse for omstruktureringsplanen, at den aldrig har foreslået nogen foranstaltninger eller betingelser, at den ikke har deltaget i møder med de spanske myndigheder for at drøfte omstruktureringsplanen, samt at den ikke har udbedt sig uddybende oplysninger vedrørende planen. Endelig har sagsøgeren gentaget, at Kommissionen i Enichem-beslutningen fandt, at redningsstøtte og omstruktureringsstøtte, der var blevet ydet tre år før udarbejdelsen af omstruktureringsplanen, var forenelig med fællesmarkedet.

66 For det femte har sagsøgeren gjort gældende, at rammebestemmelserne fastslår, at Kommissionen skal tage hensyn til behovet for regionaludvikling ved vurderingen af omstruktureringsstøtte i støtteberettigede områder. I nærværende sag har Kommissionen imidlertid på ingen måde taget hensyn til den særlige samfundsøkonomiske situation i Jaén-provinsen.

67 Kommissionen har for det første bestridt, at den har fejlvurderet omstruktureringsplanen.

68 I den forbindelse har Kommissionen for det første anført, at omstruktureringsplanen helt klart indebar, at produktionskapaciteten for hver af sagsøgerens afdelinger skulle stige, og at gennemførelsen af investeringerne indebar et betydeligt økonomisk indskud. Kommissionen har indledningsvis bemærket, at

sagsøgeren og Kongeriget Spaniens indsigelser angående den tabel, der findes i betragtning 27 til den anfægtede beslutning, er ubegrundede, eftersom virksomhedens produktion allerede var begyndt at falde fra 1992. Endvidere har Kommissionen bemærket, at selv om der ganske vist efterfølgende skete en nedskæring af produktionskapaciteten for visse af sagsøgerens afdelinger, svarede disse kapacitetsnedskæringer imidlertid ikke til virksomhedens reelle kapacitetsudnyttelse. I øvrigt blev disse kapacitetsnedskæringer besluttet ved punktvise afgørelser under hensyn til de konkrete omstændigheder, i særdeleshed til den omstændighed, at salget i 1996, 1997 og 1998 havde vist sig at være lavere end forudsat i omstruktureringsplanen.

69 For det andet har Kommissionen anført, at omstruktureringsplanen var ufuldstændig og baseret på utilstrækkelige og lidet troværdige oplysninger, hvilket de spanske myndigheder selv har påpeget. Kommissionen har bestridt, at sagsøgerens og Kongeriget Spaniens henvisning til omstændighederne omkring planens udarbejdelse er relevant, og har understreget, at der først blev foretaget de nødvendige tilpasninger i april 1997.

70 For det tredje er Kommissionen af den opfattelse, at sagsøgerens og Kongeriget Spaniens indsigelser mod Kommissionens vurdering af virksomhedens resultater efter iværksættelsen af omstruktureringsplanen er ubegrundede.

71 Kommissionen har dernæst afvist, at den omtvistede støtte opfyldte betingelserne i rammebestemmelserne.

72 I den forbindelse har Kommissionen for det første anført, at omstruktureringsplanen først blev udarbejdet to et halvt år efter, at sagsøgeren modtog den første støtte, at planen hverken var troværdig eller fuldstændig, at planen ikke indeholdt bestemmelser om nedskæring i produktionskapaciteten, og at planen ikke ville resultere i, at sagsøgerens virksomhed igen blev rentabel. Kommissionen har desuden bemærket, at sagsøgeren ikke kan drage nogen paralleller til Enichem-beslutningen.

73 For det andet har Kommissionen gjort gældende, at der ikke blev truffet nogen foranstaltninger for i videst muligt omfang at opveje støttens eventuelle skadelige virkninger for konkurrenterne. Kommissionen har indledningsvis anført, at omstruktureringsplanen ikke indeholdt bestemmelser om nedskæring i produktionskapaciteten. Kommissionen har videre bemærket, at den ikke i den anfægtede beslutning har påstået, at der var tale om strukturel overkapacitet på markedet for forarbejdning af kød. Kommissionen henviste alene til en sådan strukturel overkapacitet for så vidt angår sektoren for foderstofproduktion samt for slagtning og for opdræt af svin. Kommissionen har tilføjet, at i medfør af punkt 2.1, tredje led, i bilaget til beslutning 94/173 er investeringer i foderanlæg i virksomheder med en produktion på under 20 000 tons pr. år, der ligger i mål nr. 1-regioner, udelukket fra fællesskabsfinansiering, medmindre der er konstateret kapacitetsmangel. Endelig har Kommissionen gjort gældende, at eftersom sagsøgeren har hjemsted i et ugunstigt stillet område, gav Kommissionen mulighed for, at der kunne anlægges en mere fleksibel vurdering af kravet om nedskæring af produktionskapaciteten.

74 For det tredje har Kommissionen påstået, at den omtvistede støtte ikke stod i rimeligt forhold til udgifterne til og fordelene af omstruktureringen. Kommissionen har hertil for det første anført, at familien Molina hverken opnåede noget tilskud fra nye kilder, eftersom kapitaltilførslen alene involverede IFA, eller led noget tab som følge af begrænsningen af sin deltagelse i den sagsøgende virksomheds kapital. Kommissionen har videre anført, at de private kreditorers eftergivelse af gæld i forbindelse med betalingsstandsningen ikke kan betragtes som et bidrag fra virksomheden selv til dens egen omstrukturering. Kommissionen har bemærket, at den gældseftergivelse, som blev indrømmet af de private kreditorer, under alle omstændigheder var af minimal størrelse. Ydermere har Kommissionen bestridt, at sagsøgerens henvisning til beslutningerne i sagerne GEA, Santana Motor og Enichem samt dommen i sagen Ducros mod Kommissionen er relevant.

75 For det fjerde har Kommissionen gjort gældende, at den først modtog omstruktureringsplanen den 23. juli 1997, og at den derfor hverken kunne træffe afgørelse om planens indhold i rette tid eller fastsætte betingelser for planens iværksættelse. Desuden har Kommissionen bestridt, at der ikke har

fundet møder sted mellem Kommissionens tjenestegrene og de spanske myndigheder, og har hævdet, at den konstant har holdt de spanske myndigheder underrettet om sin tvivl om støttens lovlighed og om sandsynligheden for, at omstruktureringsplanen ville medføre, at virksomhedens rentabilitet blev genskabt.

76 For det femte har Kommissionen påstået, at ved vurderingen af, om støtte er forenelig med fællesmarkedet, varierer betydningen af en regions sociale og økonomiske situation alt efter, om der er tale om regional støtte [EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a)] eller støtte til visse erhvervsgrene [EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c)]. Den førstnævnte støtte har til formål at fremme den økonomiske udvikling i ugunstigt stillede områder inden for Fællesskabet ved en varig udvikling af regionen gennem fremme af investeringer og jobskabelse, og en sådan støtte bliver først godkendt, når det er blevet garanteret, at der er sikret balance mellem de konkurrencefordrejninger, der følger af støtten, og fordelene deraf for udviklingen i området. Sidstnævnte betingelse antages normalt ikke at være opfyldt i tilfælde, hvor der ydes en individuel støtte, medmindre der er tale om tværsektorielle støtteordninger, der er tilgængelige for alle virksomheder inden for den pågældende branche i det ugunstigt stillede område. Kommissionen har forklaret, at det var under hensyn til disse kriterier, at den i den anfægtede beslutning konkluderede, at støtte til sagsøgeren ikke havde form af regionalstøtte med henblik på fremme af nye investeringer eller skabelse af arbejdspladser, dvs. støtte til en horisontal afhjælpning af infrastrukturproblemer til fordel for samtlige virksomheder i regionen, men at den derimod havde form af støtte til redning og omstrukturering af en bestemt virksomhed. I henhold til rammebestemmelsernes punkt 2.4 findes det eneste grundlag for at fritage en sådan støtte i artikel 92, stk. 3, litra c). Idet Kommissionen har henvist til Domstolens dom i sag C-169/95, Spanien mod Kommissionen (Sml. I, s. 135), modsætningsvis, har den dog medgivet, at regionale indvirkninger ligeledes skal tages i betragtning »i forbindelse med en vurdering af sektorer«. Kommissionen har endvidere bemærket, at den i den anfægtede beslutning med rette vurderede den omtvistede støtte i henhold til rammebestemmelsernes punkt 3.2.3, der opstiller en række særlige betingelser for omstruktureringsstøtte i støtteberettigede områder. Kommissionen har i den forbindelse understreget, at hvis de særlige regionale udviklingsbehov berettiger hertil, kan Kommissionen kræve, at den pågældende virksomhed foretager en mindre omfattende kapacitetsnedskæring end i andre tilfælde. Endelig har Kommissionen gentaget, at den i sin beslutning i sagen Santana Motor tog de samfundsøkonomiske forhold i betragtning sammen med andre omstændigheder, der ikke er til stede i nærværende sag.

Rettens bemærkninger

77 Rammebestemmelsernes punkt 3.2.1 har følgende ordlyd:

»Støtte til omstrukturering rejser særlige konkurrenceproblemer, da den kan vælte en unfair del af byrden i forbindelse med strukturtilpasningerne og de hermed forbundne sociale og industrielle problemer over på andre producenter, der klarer sig uden støtte, og på andre medlemsstater. Hovedreglen bør derfor være, at der kun kan godkendes omstruktureringsstøtte i tilfælde, hvor det kan påses, at godkendelse af omstruktureringsstøtte er i Fællesskabets interesse. Dette er kun muligt, hvis strenge betingelser opfyldes, og der i fuldt omfang tages hensyn til støttens mulige konkurrencefordrejende virkninger.«

78 I henhold til rammebestemmelserne skal der udarbejdes en plan, som omhandler omstruktureringsstøtten. I overensstemmelse med rammebestemmelsernes punkt 3.2.2 er godkendelsen af denne plan underlagt tre hovedbetingelser: Den skal give mulighed for at genoprette virksomhedens rentabilitet på lang sigt, forebygge konkurrencefordrejende virkninger og sikre et rimeligt forhold mellem støtten og omkostningerne til og fordelene ved omstruktureringen. Endvidere påhviler det den berørte virksomhed at gennemføre omstruktureringsplanen fuldt ud, således som den blev godkendt af Kommissionen (punkt 3.2.2, D), ligesom planens gennemførelse og rette forløb skal ske under Kommissionens kontrol, der skal modtage udførlige årlige rapporter (punkt 3.2.2, E).

79 Det skal nærmere undersøges, om Kommissionen har anlagt et åbenbart urigtigt skøn, idet den fandt, at disse betingelser ikke var opfyldt i nærværende sag. Det bemærkes, at med forbehold af de særlige bestemmelser for støtteberettigede

områder (jf. præmis 109 nedenfor) skal de almindelige betingelser være opfyldt, for at en omstruktureringsplan kan godkendes af Kommissionen (jf. rammebestemmelsernes punkt 3.2.2).

— Genoprettelse af virksomhedens rentabilitet

80 Rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, A, første led, bestemmer:

»Der er en absolut betingelse, at omstruktureringsplanen inden for et rimeligt tidsrum og på basis af en realistisk vurdering af virksomhedens fremtidige driftsvilkår skal kunne gøre virksomheden sund og rentabel på længere sigt. Omstruktureringsstøtten må derfor være betinget af et bæredygtigt omstrukturerings-/saneringsprogram, som skal forelægges Kommissionen i alle detaljer. Planen må resultere i, at virksomhedens konkurrenceevne genoprettes inden for en rimelig tidsfrist. [...] [O]mstruktureringsplanen må kunne anses for egnet til at sikre virksomheden tilstrækkeligt store indtægter til at dække alle omkostninger, herunder også afskrivninger og finansielle omkostninger, og samtidig sikre en minimumsforrentning af kapitalen, således at virksomheden ikke efter omstruktureringens gennemførelse får behov for yderligere statsstøtte for at kunne klare sig selv i en markedsøkonomi. Lige som ved redningsstøtte bør det derfor normalt kun være nødvendigt at yde omstruktureringsstøtte én gang.«

81 Det skal fastslås, at Kommissionen i den anfægtede beslutning fremhævede adskillige forhold, som på tilstrækkelig måde godtgør, at omstruktureringsplanen ikke opfyldte ovennævnte betingelser.

82 For det første anførte Kommissionen, at denne plan var »baseret på utilstrækkelige og lidet pålidelige data« (betragtning 111), at planen kun henviste til »den

støtte, der var ydet mellem maj og december 1995, og til lånet på 1,739 mia. [ESP], der var ydet i 1996«, og at planen »forudså yderligere finansieringsbehov, som skulle dækkes på markedet og en eventuel støttetildeling, dog uden at opgøre støttebeløbet nøjagtigt« (betragtning 112).

83 Efter at have vurderet omstruktureringsplanen må det fastslås, at disse konklusioner var begrundede. I indledningen til tillægget fra april 1997 gjorde de spanske myndigheder desuden udtrykkeligt opmærksom på, at omstruktureringsplanen var baseret på ufuldstændige og upålidelige informationer. I deres skriftlige indlæg har sagsøgeren og Kongeriget Spanien begrænset sig til at fremhæve en række vanskeligheder i forbindelse med udarbejdelsen af omstruktureringsplanen, hvilket dog ikke bevirker, at dens utilstrækkelige karakter forsvinder.

84 For det andet vurderede Kommissionen, at de foranstaltninger, som omstruktureringsplanen forudså, ikke ville give mulighed for at genskabe virksomhedens rentabilitet.

85 Kommissionen anførte under henvisning til betragtning 26 og 27 til den anfægtede beslutning, som beskriver de nævnte foranstaltninger og den forventede produktion, at »[ifølge] omstruktureringsplanen var en væsentlig produktionsforøgelse i samtlige produktionsenheder [...] nødvendig for at sikre virksomhedens rentabilitet«, og den fandt endvidere, at »det ikke var realistisk at basere genopretningen af virksomhedens rentabilitet på en produktionsforøgelse [...], da der var tale om en sektor med strukturel overkapacitet« (betragtning 113).

86 Over for denne argumentation har sagsøgeren og Kongeriget Spanien gjort gældende, at omstruktureringsplanen forudså en nedskæring i produktionskapaciteten, og de har endvidere bestridt, at der er en strukturel overkapacitet i de pågældende sektorer.

87 For så vidt angår det første punkt fremgår det af omstruktureringsplanen, at den ikke forudså en nedskæring af sagsøgerens produktionskapacitet. Tværtimod nævner omstruktureringsplanen en forøgelse af denne kapacitet for hovedparten af sagsøgerens produktionsenheder såvel som gennemførelse af væsentlige investeringer. Det skal tilføjes, at sagsøgeren på Rettens direkte opfordring i forbindelse med sagens tilrettelæggelse (jf. præmis 17 ovenfor) til at identificere de passager i omstruktureringsplanen, som forudså en nedskæring i produktionskapaciteten, hovedsageligt har begrænset sig til at nævne visse nedskæringer i antallet af ansatte.

88 Parterne er ganske vist enige om, at sagsøgeren befandt sig i dyb krise i 1995, og at virksomhedens produktionstal for dette år, som er gengivet i tabellen i betragtning 27 til den anfægtede beslutning, derfor var særligt lave. Disse tal læst i sammenhæng med tallene for virksomhedens forventede produktion, som fremgår af samme tabel, kunne derfor give et lidt misvisende billede af omfanget af de foranstaltninger, som omstruktureringsplanen forudså vedrørende produktionskapaciteten. Ikke desto mindre fremgår det af de oplysninger, som sagsøgeren har fremlagt som svar på en skriftlig forespørgsel fra Retten (jf. præmis 17 ovenfor), at virksomhedens samlede årsomsætning og produktionstal for hver af dens produktionsenheder var begyndt at falde betydeligt allerede i 1993. Det må således fastslås, at selv hvis der tages udgangspunkt i tallene for 1994 i stedet for 1995 som referenceår, kan det udledes af omstruktureringsplanen, at virksomhedens produktionsenheder skulle fastholde dette produktionsniveau og endda i visse tilfælde øge produktionen. Sagsøgerens og Kongeriget Spaniens kritik af de tal, som Kommissionen lagde til grund i den anfægtede afgørelse, må således forkastes.

89 Det er ligeledes korrekt, at Kommissionen i den anfægtede beslutning tog de kapacitetsnedskæringer, som sagsøgeren efterfølgende havde gennemført, i betragtning (jf. betragtning 46, 124 og 141 til den anfægtede beslutning). Det skal imidlertid bemærkes, således som Kommissionen med rette har fremhævet i betragtning 125 til den anfægtede beslutning, at disse nedskæringer alene var

synlige for så vidt angik den del af produktionskapaciteten, der allerede ikke blev udnyttet. For så vidt angår lukningen af slagteriet med en slagtekapacitet på 240 svin i timen fremgår det direkte af tillægget fra april 1997, at dette slagteri »ikke havde været i brug i tre år« (s. 104). Det fremgår ligeledes af dette tillæg, at udskæringsafdelingen, som var blevet lukket, heller ikke blev anvendt længere, og at de to foderstoffabrikker »i praksis stod stille« (s. 34).

90 Af samme årsag kan sagsøgeren ikke støtte sig til Enichem-beslutningen. I den sag, som gav anledning til denne beslutning, havde den pågældende virksomhed foretaget en væsentlig reduktion af ikke alene antallet af ansatte, men ligeledes af produktionskapaciteten for hele sit produktsortiment.

91 For så vidt angår Kommissionen vurdering af, at der er tale om strukturel overkapacitet på fællesskabsmarkedet for foderstofproduktion samt slagtning og opdræt af svin (betragtning 123 til den anfægtede beslutning), er det tilstrækkeligt at bemærke, at sagsøgeren og Kongeriget Spanien ikke har fremsat nogen overbevisende argumenter, der viser, at dette ikke er tilfældet.

92 For det andet fandt Kommissionen i den anfægtede beslutning, at »de interne omstruktureringsforanstaltninger [...] ligeledes [var] urealistiske, fordi de var baseret på utilstrækkelige og upålidelige oplysninger« (betragtning 113). Af de grunde, der er nævnt i præmis 82 og 83 ovenfor, kan denne konklusion ikke anfægtes.

93 For det tredje vurderede Kommissionen de resultater, som sagsøgeren havde opnået efter iværksættelsen af omstruktureringsplanen, og fastslog under henvisning til, at »statsstøtte i princippet skal vurderes på det tidspunkt, hvor den tildeles, og ikke på grundlag af efterfølgende begivenheder« (betragtning 115), at disse resultater viste, at planen faktisk ikke havde bevirket, at virksomhedens rentabilitet var blevet genskabt.

94 Sammenfattende erkendte Kommissionen, at der var sket en forbedring af virksomhedens resultater i løbet af de sidste år, men fandt samtidig, at der var en række forhold, der i betydelig grad forstyrrede disse positive udsigter.

95 I den forbindelse anførte Kommissionen for det første, at til trods for, at sagsøgeren regelmæssigt havde modtaget støtte siden 1993, var »det eneste alternativ til konkurs [...], som går mindst tilbage til 1994, en kapitalisering af virksomhedens gæld« (betragtning 114). Denne vurdering, hvis relevans ikke kan betvivles, hviler på en fuldstændigt korrekt analyse af de faktiske omstændigheder. Det er således dels klart blevet påvist, at der blev ydet støtte til sagsøgeren i betydeligt omfang og gentagne gange mellem 1993 og 1997. Dels nævnes det udtrykkeligt i tillægget fra april 1997, at medmindre der skete en kapitalkonvertering af gælden til IFA på 4,680 mia. ESP, kunne sagsøgeren imødese betalingsstandsning eller konkurs.

96 For det andet fandt Kommissionen, at for at kunne antage, at virksomhedens rentabilitet var blevet genskabt, var det under alle omstændigheder nødvendigt, at virksomhedens økonomiske situation var blevet saneret, således at det »ikke [var] muligt at se bort fra de finansielle byrder, som påhviler virksomheden, og som har absorberet dens aktiver eller at stille sig tilfreds med et eventuelt nyligt positivt driftsudbytte, når der foreligger vedvarende underskud [for virksomheden]« (betragtning 115). Disse betragtninger finder støtte i de oplysninger, der fremgår af sagens akter, og deres relevans kan desuden ikke betvivles. Det er således påvist, at sagsøgerens tab udgjorde 1,231 mia. ESP, 2,616 mia. ESP, 2,123 mia. ESP, 3,229 mia. ESP, 2,690 mia. ESP og 1,503 mia. ESP i henholdsvis 1992, 1993, 1994, 1995, 1996 og 1997, og at i første halvår af 1998 beløb tabet sig til 126 mio. ESP. Det overskud, som sagsøgeren og Kongeriget Spanien har henvist til, opstod alene som følge af virksomhedens ekstraordinære udgifter og indtægter. I det dokument, der er vedlagt som bilag til deres indlæg af 21. oktober 1998, har de spanske myndigheder således selv understreget, at i det konkrete tilfælde må netto-driftsresultatet tages i betragtning »for at forhindre ethvert forstyrrende element i forståelsen af virksomhedens udvikling«. På samme måde har Kongeriget Spanien i sit interventionsindlæg bemærket, at »grunden til, at de

ekstraordinære resultater ikke er taget i betragtning ved undersøgelsen af virksomhedens udvikling er, at disse resultater [...] ikke er opnået regelmæssigt hos virksomheden, således at selv om disse resultater kunne antages at genskabe virksomhedens rentabilitet på kort sigt, er det ikke muligt at begrunde forventningen om genskabelse af rentabiliteten på lang sigt med henvisning til disse resultater«. Desuden udgjorde sagsøgerens gæld 6,208 mia. ESP, 6,966 mia. ESP, 7,969 mia. ESP, 9,194 mia. ESP, 14,005 mia. ESP, 6,159 mia. ESP og 6,834 mia. ESP i perioden 1992-1998. Endelig blev sagsøgerens udgifter — i modsætning til det af sagsøgeren hævdede — ikke væsentligt reduceret, men forblev på et relativt stabilt niveau mellem 1995 og 1998.

97 For det tredje er den omstændighed, at en udenforstående virksomhed har udtrykt interesse for at opkøbe sagsøgerens virksomhed, ikke blevet tillagt afgørende betydning af Kommissionen. Kommissionens bemærkninger i den forbindelse kan ikke betegnes som åbenbart urigtige. For det første fremgår det af sagens akter, at købstilbuddet ikke angik virksomheden som en økonomisk enhed, men udelukkende vedrørte en del af dens aktiver, nemlig aktiverne inden for kødproduktsektoren, idet virksomheden efterfølgende skulle afvikles. I øvrigt indeholdt købstilbuddet væsentlige restriktioner for så vidt angår passiver og andre poster, som tilbudsgiver forventedes at overtage [betragtning 50, punkt c), og betragtning 119 til den anfægtede beslutning]. For det andet er det ikke blevet tilstrækkelig godtgjort, at det planlagte frasalg ikke i sig selv indeholdt et element af statsstøtte. Forud for salgsproceduren blev der nemlig ikke afholdt en offentlig licitation, som var gennemsigtig og betingelsesløs, men en specialkonsulent foretog i stedet en simpel identifikation af potentielle købere og vurdering af deres eventuelle bud.

98 Det skal tilføjes, at sagsøgeren ikke kan støtte sig på Enichem-beslutningen, eftersom de faktiske omstændigheder, der lå til grund for den beslutning, adskiller sig væsentligt fra omstændighederne i nærværende sag. I Enichem-sagen var der ud over den omstændighed, at der fandtes en omstruktureringsplan, der forudså betragtelige nedskæringer i produktionskapaciteten (jf. præmis 90 ovenfor), tillige tale om, at den pågældende virksomheds omstrukturerede aktiviteter havde givet overskud allerede fra det første år, planen var blevet bragt i anvendelse, og de økonomiske overslag viste »en grad af rentabilitet, der er acceptabel for en privat investor«, fra det følgende år. Ydermere blev godkendelsen af den pågældende støtte undergivet en række strenge betingelser, som

skulle sikre, at de foreslåede foranstaltninger førte til det påregnede resultat. Samtidig blev rentabiliteten gennem privatisering betragtet som værende »mere sikker«, eftersom indtægterne fra salget af virksomhedens datterselskaber og aktiver skulle »anvendes ubegrænset til at nedbringe den gæld, den godkendte støtte skal dække«.

99 Det følger af ovenstående betragtninger, at Kommissionen ikke begik en åbenbar fejl, idet den fandt, at den første hovedbetingelse i rammebestemmelserne ikke var opfyldt.

— Forebyggelse af konkurrencefordrejende virkninger

100 For at forebygge, at støtten får konkurrencefordrejende virkninger, skal der træffes foranstaltninger »for i videst mulig omfang at opveje eventuelle skadelige virkninger på konkurrenterne«. Navnlig hedder det i rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, B, andet afsnit:

»Hvis en objektiv vurdering af efterspørgsels- og udbudssituationen viser, at der er strukturel overkapacitet på det relevante marked i Det Europæiske Fællesskab, hvor støttemodtageren udøver sin virksomhed, skal omstruktureringsplanen yde et i forhold til den modtagne støtte rimeligt bidrag til omstruktureringen af branchen på dette marked gennem en definitiv nedskæring eller nedlukning af kapaciteten. En nedskæring eller nedlukning er definitiv, når de berørte produktionsanlæg skrottes, sættes permanent ude af stand til at producere i det hidtidige omfang eller permanent omdannes til anden brug [...]«

101 I den anfægtede beslutning fandt Kommissionen, at denne betingelse ikke var opfyldt, efter at have fastslået, at visse af sagsøgerens aktiviteter »udøve[des] inden for sektorer, hvor der er strukturel overkapacitet på fællesskabsmarkedet« (betragtning 123), at omstruktureringsplanen ikke forudså nedskæringer i produktionskapaciteten (betragtning 125), og at de tidligere foretagne kapacitetsnedskæringer »[...] [desuden ikke] syn[tes] at svare til virksomhedens reelle kapacitetsudnyttelse« (betragtning 125).

102 Det fremgår af præmis 85-91 ovenfor, at sagsøgeren og Kongeriget Spanien ikke har godtgjort, at disse vurderinger er åbenbart urigtige. Det må derfor konkluderes, at Kommissionen med rimelighed kunne antage, at den anden hovedbetingelse i rammebestemmelserne ikke var opfyldt.

— Spørgsmålet, om støtten står i rimeligt forhold til omkostningerne og fordelene ved omstruktureringen

103 For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt støtten står i rimeligt forhold til omkostningerne og fordelene ved omstruktureringen, fremgår følgende af rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, C, første afsnit:

»Støttens størrelse og intensitet skal være begrænset til det strengt nødvendige minimum og stå i forhold til de fordele, der forventes fra Fællesskabets synspunkt. Støttemodtagerne vil derfor normalt skulle yde et betydeligt bidrag til omstruktureringsprogrammet af egne midler eller gennem finansiering udefra [...] Støtte til finansiel omstrukturering bør ikke resultere i en uberettiget nedsættelse af virksomhedens finansielle byrder [...]«

104 I den anfægtede beslutning fandt Kommissionen, at denne tredje betingelse ikke var opfyldt, særligt fordi »i det foreliggende tilfælde er staten den eneste, der har bidraget til omstruktureringsplanen med tilførsel af nye midler« (betragtning 127).

105 Sagsøgerens og Kongeriget Spaniens anbringender godtgør ikke, at denne vurdering var åbenbart urigtig.

106 For det første kan den omstændighed, at sagsøgerens private kreditorer, herunder familien Molina, eftergav sagsøgeren gælden, og at dens ansatte samtykkede i at yde visse ofre, ikke sidestilles med et bidrag fra støttemodtageren af egne midler eller gennem finansiering i den forstand, hvori udtrykket anvendes i rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, C, første afsnit. Det samme gør sig gældende for så vidt angår familien Molinas deltagelse i virksomhedens kapital.

107 For det andet adskiller forholdene i nærværende sag sig i betydelig grad fra de forhold, der dannede grundlag for beslutningerne i GEA-sagen, Santana Motor-sagen og Enichem-sagen og dommen i sagen Ducros mod Kommissionen, som sagsøgeren har henvist til. I GEA-sagen var det klart påregnet, at den støttemodtagende virksomhed skulle dække en betydelig del af udgifterne ved omstruktureringen ved hjælp af egne midler. I Santana Motor-beslutningen tog Kommissionen især den omstændighed i betragtning, at støtteintensiteten kun udgjorde 36,3% af de samlede omkostninger ved omstruktureringen, og at den svarede nogenlunde til den kapacitetsnedskæring (30%), som virksomheden havde gennemført. For så vidt angår Enichem-beslutningen bemærkede Kommissionen, bortset fra de særlige forhold, der er nævnt i præmis 98 ovenfor, at »støttemodtageren vil bidrage betydeligt til finansieringen af omstrukturerings- og likvidationsplanen ved at geninvestere indtægterne fra salget af aktiver og datterselskaber samt fra den endelige privatisering af Enichem Agricolturas omstrukturerede erhvervsenhed«. Selv om det er korrekt, at Kommissionen i den

beslutning, der gav anledning til dommen i sagen Ducros mod Kommissionen, særligt tog i betragtning, at den samlede kapacitet i de to virksomheders anlæg ville falde, og at den italienske stat havde givet tilsagn om at privatisere den ene af disse virksomheder, må det dog understreges, at den forudsete kapacitetsnedskæring var på 50%, og at privatiseringen ville finde sted efter afholdelse af »en ubetinget udbudsprocedure, som vil gøre det muligt for markedet at fastsætte [virksomhedens] pris og følgelig at fjerne de eventuelt uforholdsmæssige dele af den ydede støtte« (præmis 68).

108 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, og uden at det er nødvendigt at vurdere de to sidste betingelser i rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, at Kommissionen ikke begik en åbenbar fejl, da den fandt, at den pågældende støtte ikke udgjorde omstruktureringsstøtte, men at der »var tale om en række konkrete støtteforanstaltninger, som alene tog sigte på at fastholde virksomheden på markedet« (betragtning 132 til den anfægtede beslutning).

— Særlige betingelser for omstruktureringsstøtte i støtteberettigede områder

109 I rammebestemmelsernes punkt 3.2.3 er det bestemt, at Kommissionen skal tage hensyn til behovet for regionaludvikling ved vurderingen af omstruktureringsstøtte i støtteberettigede områder, idet det understreges, at kriterierne i afsnit 3.2.2 (jf. præmis 78 ovenfor) ligeledes gælder for støtteberettigede områder. Punkt 3.2.3 bestemmer således navnlig, at:

»Omstruktureringsplanen skal især resultere i en økonomisk rentabel virksomhed, der kan bidrage til regionens reelle udvikling uden at kræve konstant støtte. Der vil således ikke blive set mere positivt på gentagne støttetildelinger her end i ikke-støtteberettigede områder. Omstruktureringsplanerne skal endvidere

fuldstændigt gennemføres og under konstant tilsyn. For at undgå konkurrencefordrejende virkninger skal støtten endvidere stå i et rimeligt forhold til omstruktureringsomkostningerne og fordelene. I de støtteberettigede områder kan der dog udvises lidt mere fleksibilitet hvad angår kravet om kapacitetsnedskæring i tilfælde af markeder med strukturel overkapacitet. Hvis behovet for regionaludvikling berettiger det, kan Kommissionen kræve en mindre kapacitetsnedskæring i støtteberettigede områder end i ikke-støtteberettigede områder og kan sondre mellem områder, der er berettiget til regionalstøtte i henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og områder, der er berettiget i henhold til artikel 92, stk. 3, litra c), for at tage hensyn til de mere alvorlige regionale problemer i førstnævnte områder.«

110 I modsætning til det af sagsøgeren anførte anvendte Kommissionen disse principper korrekt i den anfægtede beslutning.

111 Kommissionen fastslog for det første, at sagsøgeren i fem år gentagne gange modtog støttetildelinger, uden at støtten kunne garantere en genopretning af virksomhedens rentabilitet, at omstruktureringsplanen ikke var gennemført fuldstændigt og ikke kunne have været under konstant tilsyn, og at støtten ikke stod i rimeligt forhold til omstruktureringsomkostningerne og -fordelene (betragtning 136 og 137). Det fremgår endvidere af bemærkningerne i præmis 80-99 og 103-108 ovenfor, i hvert fald for så vidt angår betingelsen om genskabelse af virksomhedens rentabilitet og støttens forholdsmæssighed, at Kommissionens antagelser ikke er baseret på et åbenbart fejlskøn.

112 For det andet behandlede Kommissionen de spanske myndigheders argumenter vedrørende den nedskæring af produktionskapaciteten, som sagsøgeren hævdes at have gennemført, før den gentog, at omstruktureringsplanen ikke indeholdt planer for kapacitetsnedskæringer, og at de nedskæringer, som var registreret

efterfølgende, var »gennemført punktvis og ikke som led i omstruktureringsplanen« (betragtning 139 og 140).

113 I denne forbindelse har Kommissionen fuldt ud taget hensyn til, at sagsøgeren har hjemsted i et ugunstigt stillet område. Det fremgår således af betragtning 141 til den anfægtede beslutning, at under hensyn til dette forhold har Kommissionen udtrykkeligt accepteret at stille mindre strenge krav for så vidt angår nedskæringen i produktionskapaciteten. Kommissionen måtte dog, selv om den havde udvist forståelse, nå frem til den konklusion, at den pågældende støtte ikke kunne undtages, eftersom de øvrige betingelser i rammebestemmelserne ikke var opfyldt.

114 Det skal fastslås, at denne konklusion ikke er åbenbart fejlagtig. Det fremgår nemlig af rammebestemmelsernes punkt 2.3.2, at den omstændighed, at en kriseramt virksomhed ligger i et støtteberettiget område, ikke berettiger, at der indtages en fuldstændig eftergivende holdning, og det understreges i rammebestemmelserne, at »de konkurrencefordrejende virkninger [skal] holdes på et minimum, selv når der er tale om støtte til virksomheder i støtteberettigede områder«. I dom af 15. marts 2001, sag T-73/98, Prayon-Rupel mod Kommissionen (Sml. II, s. 867, præmis 71), understregede Retten ligeledes, at rammebestemmelserne ganske vist udtrykkeligt nævner muligheden for at opstille mindre strenge betingelser, særligt med hensyn til kravet om kapacitetsnedskæringer, når der er strukturel overkapacitet på markedet, men denne undtagelsesvise mulighed ændrer ikke ved »det primære krav om, at der skal fremlægges en sammenhængende og realistisk omstruktureringsplan, der kan genoprette virksomhedens levedygtighed«. Kommissionen kan således ikke kritiseres for at have afvist at undtage støtte til en virksomhed med henvisning til hensynet til de regionale udviklingsbehov, når denne virksomhed, som, selv hvis den foretog kapacitetsnedskæringer, der — såfremt Kommissionen anlagde en imødekommende vurdering — kunne antages at være tilstrækkelige, ikke opfylder en eller flere af de øvrige betingelser i rammebestemmelserne.

115 Det tredje anbringende må således forkastes, uden at det er nødvendigt at vurdere sagsøgerens og Kongeriget Spaniens øvrige indsigelser og argumenter.

*Fjerde anbringende vedrørende konverteringen af en del af sagsøgerens gæld til kapital*

Parternes argumenter

116 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har gjort gældende, at konverteringen til kapital af en del af virksomhedens gæld til IFA for et beløb på 4,680 mia. ESP ikke udgør statsstøtte i EF-traktatens artikel 92, stk. 1's forstand. Ved at gennemføre denne transaktion har dette offentlige organ nemlig opført sig som en privat investor.

117 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har i den forbindelse gjort gældende, at den nævnte transaktion var omfattet af omstruktureringsplanen og var nødvendig for at genskabe virksomhedens rentabilitet.

118 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har nærmere anført, at konverteringen havde til formål at sikre IFA kontrollen over sagsøgeren. I modsat fald ville familien Molina nemlig den 31. december 1997 automatisk have fået kontrollen over en saneret virksomhed, og IFA ville være blevet reduceret til en »simpel kreditor«, der var afskåret fra enhver indflydelse på gennemførelsen af omstruktureringsplanen, dækning af gæld og virksomhedens fremtid.

119 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har ligeledes anført, at hvis IFA ikke havde gennemført denne kapitaltilførsel, ville virksomheden i medfør af artikel 260 i Ley de Sociedades Anónimas (lov om aktieselskaber) være blevet afviklet ved en konkurserklæring, hvilket ikke ville have været den økonomisk mest fordelagtige løsning. Konkursproceduren ville nemlig have haft den konsekvens, ud over at den ville have været direkte ledet af familien Molina, at virksomhedens formue

ville være blevet udtømt og dermed have gjort det umuligt for hovedparten af kreditorerne, herunder IFA, at inddrive de beløb, som virksomheden skyldte dem. Sagsøgeren har desuden anført, at kapitaltilførslen var mere fordelagtig end en eventuel afvikling. I den forbindelse har sagsøgeren under retsmødet anført, at beløbet på 3,7 mia. ESP, som er nævnt i de spanske myndigheders skrivelse af 21. oktober 1998, alene angik virksomhedens aktiver i kødproduktsektoren. I virkeligheden viste denne skrivelse, at den samlede værdi af virksomhedens aktiver udgjorde 6,125 mia. ESP og dermed altså et højere beløb end den tilførte kapital.

120 Endelig har Kongeriget Spanien gjort gældende, at kapitalkonverteringen af sagsøgerens gæld ikke medførte noget indskud af nye midler i virksomheden.

121 Kommissionen er af den opfattelse, at den omtvistede tilførsel af kapital udgør statsstøtte, fordi — omstændighederne taget i betragtning — ingen privat investor ville have handlet på tilsvarende måde.

122 Kommissionen har tilføjet, at ifølge retspraksis er det, for at der er tale om statsstøtte, tilstrækkeligt, at kapitaltilførslen er foretaget af offentlige myndigheder for et beløb, der er højere end værdien ved afvikling af den pågældende virksomheds aktiver. Som svar på et af Retten stillet skriftligt spørgsmål (jf. præmis 17 ovenfor) har Kommissionen i den forbindelse, og med henvisning til de spanske myndigheders skrivelse af 21. oktober 1998, præciseret, at det mest konkrete købstilbud vedrørende sagsøgerens virksomhed ansatte værdien af virksomhedens aktiver til 3,7 mia. ESP og dermed til et beløb, der er væsentligt lavere end kapitalindskuddet.

123 Kommissionen har desuden bemærket, at den pligt, aktieselskaber har efter spansk ret til at genskabe virksomhedens økonomiske balance, når virksomhedens formue er betydeligt reduceret som følge af tab, alene finder anvendelse i tilfælde, hvor det påtænkes at holde virksomheden i live, og hvor muligheden for

afvikling står åben og kan vise sig økonomisk mere interessant end en omfattende kapitaltilførsel. Kommissionen har henvist til, at sagsøgerens hovedkreditorer var offentlige organer, som af denne grund havde visse rettigheder, endda panteretrettigheder i fast ejendom.

124 For så vidt angår Kongeriget Spaniens argument om, at kapitaltilførslen ikke medførte noget indskud af nye midler, har Kommissionen bemærket, at således som det er anført i betragtning 88 til den anfægtede beslutning, blev denne transaktion ikke inddraget i beregningen af det samlede statsstøttebeløb for at undgå dobbelt regnskabsføring.

Rettens bemærkninger

125 Det bemærkes, at ifølge fast retspraksis kan offentlige myndigheders indgreb i en virksomheds kapital, uanset under hvilken form, dette indgreb sker, udgøre statsstøtte (Domstolens dom af 21.3.1991, sag C-305/89, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 1603, præmis 18).

126 Med henblik på at afgøre, om konverteringen til kapital af en del af sagsøgerens gæld til IFA udgør statsstøtte, må der tages udgangspunkt i kriteriet om, hvad en privat investor ville gøre på markedsvilkår, hvilket er kriteriet i den anfægtede beslutning, der i øvrigt ikke er blevet anfægtet af sagsøgeren eller Kongeriget Spanien. Det må således undersøges, om en privat investor af en størrelse, der kan sammenlignes med den offentlige investors, under tilsvarende omstændigheder kunne tænkes at ville have indskudt en kapital af den omhandlede størrelse. I denne forbindelse er det blevet præciseret, at selv om den private investor, hvis adfærd den offentlige investors dispositioner med et økonomisk-politisk sigte skal

sammenlignes med, ikke nødvendigvis er en almindelig investor, som anbringer sin kapital med henblik på en mere eller mindre kortsigtet forrentning, skal det mindst være et privat holdingselskab eller en privat koncern af virksomheder, som følger en global eller sektorbestemt strukturpolitik, og adfærden skal være ledet af mere langsigtede rentabilitetsudsigter (jf. dommen i sagen Italien mod Kommissionen, præmis 20, Domstolens dom af 14.9.1994, forenede sager C-278/92, C-279/92 og C-280/92, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4103, præmis 20-22, Rettens dom af 15.9.1998, forenede sager T-126/96 og T-127/96, BFM og EFIM mod Kommissionen, Sml. II, s. 3437, præmis 79, og af 12.12.2000, sag T-296/97, Alitalia mod Kommissionen, Sml. II, s. 3871, præmis 96).

127 Det bemærkes ligeledes, at Kommissionens vurdering af, om en investering opfylder kriteriet om den private investor, indebærer en kompliceret økonomisk bedømmelse (dom af 29.2.1996, sag C-56/93, Belgien mod Kommissionen, Sml. I, s. 723, præmis 10 og 11, og dommen i sagen Alitalia mod Kommissionen, præmis 105). Når Kommissionen vedtager en retsakt, der indebærer en så kompliceret økonomisk bedømmelse, råder den over et vidt skøn, og domstolsprøvelsen af retsakten på dette punkt må derfor begrænses til en kontrol af, om procedure- og begrundelsesforskrifterne er overholdt, om de faktiske omstændigheder, på grundlag af hvilke det anfægtede valg er foretaget, er materielt rigtige, samt til, om der foreligger en åbenbar fejl ved vurderingen af de nævnte faktiske omstændigheder, eller om der er begået magtfordrejning (jf. dommen i sagen Belgien mod Kommissionen, præmis 11). Navnlig kan Retten ikke sætte sit skøn med hensyn til økonomiske forhold i stedet for det, der er anlagt af Kommissionen (jf. dommen i sagen BRM og EFIM mod Kommissionen, præmis 81, og dommen i sagen Alitalia mod Kommissionen, præmis 105).

128 Det er på baggrund af disse principper, at parternes argumenter i den foreliggende sag skal bedømmes.

129 I den anfægtede beslutning fandt Kommissionen af to grunde, at kapitaltilførslen ikke opfyldte kriteriet om en privat investor.

130 For det første fandt Kommissionen, at en privat investor ikke ville kapitalisere en gæld på 4,680 mia. ESP for at erhverve 80% af aktierne i en virksomhed med en egenkapital på 500 mio. ESP, når virksomhedens finansielle situation, navnlig gældens størrelse, var af en sådan art, at der ikke kunne forventes et normalt afkast af den investerede kapital inden for et rimeligt tidsrum (betragtning 58 og 60).

131 Denne betragtning kan ikke anses for at være åbenbart fejlagtig. Som det fremgår af de oplysninger, der er gengivet i præmis 96 ovenfor, led sagsøgeren kontinuerlige og betydelige tab i forhold til sin omsætning i årene forud for den omstridte transaktion og havde derfor en meget betydelig gæld. Desuden havde virksomhedens overlevelse gentagne gange været afhængig af, at de offentlige myndigheder ydede den støtte.

132 For det andet understregede Kommissionen manglen på en gyldig og troværdig omstruktureringsplan, der kunne sikre, at virksomhedens rentabilitet blev genskabt (betragtning 60). I den forbindelse er det tilstrækkeligt at fastslå, dels at sagsøgeren og Kongeriget Spanien ikke har godtgjort, at denne betragtning var åbenbart fejlagtig (jf. præmis 80-99 ovenfor), dels at en privat investor, som overvejer at foretage kapitalindskud af denne størrelsesorden, faktisk ville kræve en omstruktureringsplan, der kunne gøre virksomheden lønsom (jf. dommen i sagen BFM og EFIM mod Kommissionen, præmis 86).

133 Sagsøgerens og Kongeriget Spaniens anbringender ændrer ikke denne konklusion.

134 For det første, og selv hvis det forudsættes, at kapitaltilførslen til sagsøgeren i kraft af konverteringen af en del af dens gæld til IFA kunne antages at udgøre et

væsentligt element i omstruktureringsplanen, er denne omstændighed ikke tilstrækkelig til at opfylde kriteriet om en privat investor i betragtning af omstruktureringsplanens ufuldstændige og upålidelige karakter og i betragtning af, at denne plan ikke samtidig indeholdt nogen bestemmelse om en væsentlig nedskæring af omkostningerne og virksomhedens produktionskapacitet.

135 For det andet er argumentet om, at transaktionen var nødvendig for at forhindre, at familien Molina genvandt kontrollen over virksomheden, og at IFA derved igen ville blive »simpel kreditor« uden indflydelse på omstruktureringsplanens gennemførelse, næppe overbevisende. Dels er det, således som Kommissionen med rette har antaget det i sine indlæg, allerede fra starten højst usandsynligt, at en privat investor ville have accepteret at overtage den simple ejendomsret over samtlige sagsøgerens aktier med henblik på sanering og samtidig være forpligtet til at lade aktierne gå tilbage til deres forrige ejere på et bestemt tidspunkt og mod en rent symbolsk sum. Dels er parterne enige om, at IFA i kraft af sin stilling som et offentligt organ var en priviligeret kreditor. Af denne grund havde IFA en vis chance for at få dækket i det mindste en del af gælden i tilfælde af afvikling af virksomheden. Derimod blev IFA efter kapitaltilførslen hovedaktionær og befandt sig således i en betydeligt mindre fordelagtig position. Det er imidlertid tvivlsomt, om en privat erhvervsdrivende, som var priviligeret kreditor, ville have indvilget i at blive placeret i en sådan position med det hovedformål at overvåge omstruktureringen af debitorvirksomheden, selv om det navnlig i lyset af de omstændigheder, som er beskrevet i præmis 131 og 132 ovenfor, ikke med rimelighed kan forventes, at virksomhedens rentabilitet blev genskabt.

136 For det tredje er sagsøgerens og Kongeriget Spaniens argument om, at kapitaltilførslen var nødvendig for at forhindre, at sagsøgerens virksomhed blev afviklet, ikke afgørende. Nærmere bestemt har sagsøgeren og Kongeriget Spanien ikke godtgjort, at en sådan afvikling ikke ville have været den økonomisk set mest fordelagtige for IFA. Som det allerede er anført i præmis 135 ovenfor, havde IFA for det første allerede status som priviligeret kreditor, således at IFA sandsynligvis ville have fået dækket en del af den udestående gæld i et sådant tilfælde.

Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har desuden ikke peget på noget konkret forhold til støtte for deres synspunkt om, at en afvikling ville have udtømt sagsøgerens kapital. For det andet er der intet, der peger i retning af, at familien Molina ikke selv ville have gennemført en afvikling på effektiv vis.

137 Det følger heraf, at det fjerde anbringende må forkastes.

*Femte anbringende om eftergivelse af sagsøgerens gæld*

Parternes argumenter

138 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har gjort gældende, at de offentlige myndigheders eftergivelse af gæld i maj 1997 ikke udgør statsstøtte i traktatens artikel 92, stk. 1's forstand.

139 For det første indførtes ved den spanske lov af 26. juli 1922 om betalingsstandsning en generel procedure, som finder anvendelse for enhver kriseramt virksomhed, og som har til formål at beskytte såvel private som offentlige kreditorers interesser. Betingelsen om specificitet, der er en af kendetegnene ved begrebet statsstøtte, er således ikke opfyldt i nærværende sag (Domstolens dom af 1.12.1998, sag C-200/97, Ecotrade, Sml. I, s. 7907). Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har tilføjet, at betalingsstandsningsproceduren er af retlig art, og at en spansk dommer vurderer, om de foranstaltninger, som er truffet under proceduren, er i overensstemmelse med gældende spansk ret.

140 For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at virksomhedens private kreditorer i kraft af deres eftergivelse af gælden har indvilget i at yde et betydeligt offer. Sagsøgeren har anført, at antallet af kreditorer ikke var 386, men 400, at virksomhedens gæld til private kreditorer udgjorde mere end 4,4% af den samlede gældsbyrde, og at Kommissionen i sin vurdering undlod at tage de væsentligste private kreditorer i betragtning, hvoraf visse var privilegerede kreditorer. Den tabel, der findes i betragtning 43 til den anfægtede beslutning, viser alene otte private kreditorer og er således ikke repræsentativ. Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, at de private kreditorers gennemsnitlige procentvise eftergivelse af gæld (59,58%) var højere end de offentlige kreditorers (50,75%). Kongeriget Spanien har anført, at de offentlige organers eftergivelse af gæld ikke havde til formål at begunstige sagsøgeren, men at sikre, at virksomheden kunne dække mest muligt af sin gæld. Kongeriget Spanien har understreget, at den gæld, der blev eftergivet, blev fastsat efter en metode, der var godkendt af alle kreditorer, og som fandt ensartet anvendelse for offentlige og private kreditorer. Kongeriget Spanien har yderligere kritiseret Kommissionen for, at den ikke i den anfægtede beslutning præciserede, at de panterettigheder, som Junta de Andalucía og Socialsikringsinstituttet havde, alene sikrede en del af deres fordring, og Kongeriget Spanien har endvidere hævdet, at den havde gjort Kommissionen opmærksom på, at Banco Atlántico den 24. januar 1994 havde givet samtykke til et lån med førsteprioritetssikkerhed i fast ejendom.

141 Hvad nærmere angår IFA har sagsøgeren og Kongeriget Spanien gjort gældende, at IFA har opført sig som en privat investor ved at give afkald på tilbagebetaling af 99% af sin fordring. På denne måde har IFA nemlig øget værdien af sin deltagelse i virksomhedens kapital til 80,6% af det eftergivne beløb. Sagsøgeren har tilføjet, at omstruktureringsplanen forudså nødvendigheden af at afslutte betalingsstandsningsproceduren, og at IFA i kraft af dens stilling som hovedaktionær i virksomheden forpligtede sig til at reducere virksomhedens økonomiske byrde. Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen i GEA-beslutningen godkendte, at offentlige organer eftergav gæld svarende til 78% af deres fordringer, selv om de ikke var aktionærer i den pågældende virksomhed.

142 For så vidt angår Socialsikringsinstituttet har sagsøgeren bemærket, at dennes eftergivne gæld alene udgjorde 53,41% af denne gældspost, hvilket svarer til en procentvis lavere del end den gennemsnitlige eftergivelse af gæld fra private kreditorer og er nærmest tilsvarende den procentvise eftergivelse af gæld fra samtlige kreditorer (53,24%). Kongeriget Spanien har gjort gældende, at hvis

Socialsikringsinstituttet var blevet inddraget i aftalen om eftergivelse af gælden, ville eftergivelsen heraf have udgjort 98,8% af fordringen. Kongeriget Spanien har nærmere anført, at for så vidt angår Socialsikringsinstituttets panterettigheder i fast ejendom har dette offentlige organ ikke eftergivet nogen gæld. For så vidt angår dets blot privilegerede krav svarede eftergivelsesprocenten (56%) til den gennemsnitlige procentvise gældseftergivelse fra privilegerede kreditorer. I øvrigt undlod Kommissionen at bemærke, at Socialsikringsinstituttet havde udøvet sin ret til at forholde sig passiv for så vidt angår alle dets krav og havde forstærket sine panterettigheder. Ydermere havde dette offentlige organ gjort gennemførelsen af sin individuelle aftale med sagsøgeren betinget af forudgående godkendelse fra de kreditorer, der tog del i aftalen om gældseftergivelse. Endelig har sagsøgeren og Kongeriget Spanien påberåbt sig Kommissionens beslutning 1999/88/EF af 14. juli 1998 om statsstøtte til Porcelanas del Norte SAL (Ponsal)/Comercial Europea de Porcelanas SAL (Comepor) (EFT 1999 L 29, s. 28, herefter »Ponsal-beslutningen«).

143 For så vidt angår skattemyndighederne har sagsøgeren anført, at deres gæld ikke var sikret ved pant i fast ejendom, og at eftergivelsen af gælden alene udgjorde 36,49% af nævnte gældspost, hvilket vil sige en procentvis væsentlig lavere del end den gennemsnitlige eftergivelse af gæld fra offentlige og private kreditorer. Kongeriget Spanien har gjort gældende, at dette offentlige organ havde udøvet sin ret til at forholde sig passiv, og at hvis skattemyndighederne var blevet inddraget i aftalen om eftergivelse af gælden, ville eftergivelsen have udgjort 98,8% af gældsposten. Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har tilføjet, at skattemyndighederne havde gjort gennemførelsen af deres individuelle aftale med sagsøgeren betinget af forudgående godkendelse fra de kreditorer, der tog del i aftalen om gældseftergivelse. Endelig har sagsøgeren påberåbt sig GEA-beslutningen.

144 For så vidt angår Confederación Hidrográfica del Guadalquivirs gældseftergivelse har sagsøgeren gjort gældende, at eftergivelsen alene udgjorde 45,84% af gælden, hvilket vil sige en lavere procentdel end den gennemsnitlige procentvise eftergivelse fra offentlige og private kreditorer.

145 Hvad endelig angår Ayuntamiento de Jaén og Junta de Andalucía har sagsøgeren anført, at deres fordringer alene udgjorde 5% af den samlede gæld til offentlige kreditorer, og at de ikke havde panterettigheder i fast ejendom. Sagsøgeren og

Kongeriget Spanien har hævdet, at disse offentlige organer afstod fra at udøve deres ret til at forholde sig passiv og deltog i aftalen om eftergivelse af gælden med henblik på at sikre den størst mulige del af deres krav. Kommissionen godkendte en tilsvarende adfærd i beslutning 97/21/EF, EKSF af 30. juli 1996 om statsstøtte til Compañía Española de Tubos por Extrusión SA i Llodio (Álava) (EFT 1997 L 8, s. 14).

146 Kommissionen har hertil svaret, at de offentlige kreditorers eftergivelse af gælden ikke opfyldte kriteriet om en privat investor og derfor udgør statsstøtte.

147 Kommissionen har for det første bemærket, at den aldrig har bestridt, at gældseftergivelsen var i overensstemmelse med den spanske lovgivning om betalingsstandsning, og at den alene har vurderet de offentlige kreditorers adfærd i forhold til de private kreditorers adfærd. Kommissionen har anført, at den spanske ret og de private kreditorer naturligvis ikke modsatte sig, at staten, dvs. hovedkreditoren, besluttede frivilligt at yde et langt større offer end de private kreditorer.

148 Kommissionen har tilføjet, at den omstændighed, at en konkursprocedure efter sin art er generel, ikke udelukker, at en foranstaltning, som er truffet i forbindelse med denne procedure af de offentlige myndigheder, kan indeholde elementer af statsstøtte (jf. generaladvokat Fennellys forslag til afgørelse i Ecotrade-sagen, Sml. I, s. 7910, præmis 31 og 32).

149 Kommissionen har dernæst henvist til sin meddelelse om offentlige myndigheders erhvervelse af kapitalinteresser i virksomhederne (*EF-Bulletin 9-1984*) og har anført, at der ikke er tale om statsstøtte, når en offentlig myndighed indskyder kapital i en virksomhed, når der samtidig indskydes kapital af en privat aktionær. og den private investors andel har en reel økonomisk betydning. I analogi hermed har Kommissionen anført, at »for at offentlige kreditorers gældseftergivelse skal

være i overensstemmelse med kriteriet om private investorer, er det nødvendigt, at den samtidige gældseftergivelse fra private kreditorer er betydelig og reel«. I nærværende sag er denne betingelse ikke opfyldt, eftersom sagsøgerens gæld til den private sektor kun udgør 4,4% af den samlede gæld, og eftersom den gennemsnitlige procentvise gældseftergivelse fra private kreditorer var væsentligt lavere end de offentlige kreditorers. Kommissionen har ligeledes bemærket, at de offentlige kreditorer havde »en vis prioritet under afviklingsproceduren«, og at Socialsikringsinstituttets betydelige gæld var sikret ved pant. For så vidt angår Kongeriget Spaniens argument om metoden for fastsættelse af gældseftergivelsens beløb (jf. præmis 140 ovenfor) er det Kommissionens opfattelse, at dette argument er uden relevans.

150 For så vidt angår IFA har Kommissionen under henvisning til sagsøgerens betydelige gæld betvivlet, at IFA's dispositioner ville kunne give afkast i det omfang, som sagsøgeren og Kongeriget Spanien har hævdet. Kommissionen har bemærket, at disse parter under alle omstændigheder ikke har fremlagt en detaljeret analyse til støtte for deres synspunkt. Kommissionen har henvist til, at kapitaltilførslen til virksomheden heller ikke blev gennemført i overensstemmelse med princippet om den private investor. Endelig har Kommissionen bestridt, at henvisningen til GEA-beslutningen er relevant.

151 For så vidt angår Socialsikringsinstituttet har Kommissionen gjort gældende, at de spanske myndigheder ikke gav den oplysninger om styrkelsen af dette organs panterettigheder. Kommissionen har nærmere anført, at de spanske myndigheder i deres bemærkninger af 19. december 1997 anførte, at Socialsikringsinstituttet havde eftergivet 98,75% af de blot privilegerede fordringer og havde foretaget en »amortisering« af betaling af de pantesikrede fordringer. Yderligere har Kommissionen anført, at i den sag, der gav anledning til Ponsal-beslutningen, godtgjorde de spanske myndigheder med støtte i talmateriale, at af alle de mulige afviklingsmetoder, som den spanske lovgivning gav mulighed for at anvende, var den valgte metode den eneste, der gav de offentlige kreditorer mulighed for at få dækket mindst en fjerdedel af deres fordringer. I nærværende sag er der imidlertid ikke fremlagt nogen beregninger af denne art for Kommissionen.

152 For så vidt angår skattemyndighedernes eftergivelse af gæld har Kommissionen erkendt, at den var forholdsmæssigt mindre omfattende end de øvrige offentlige organers, men har dog fundet, at der må tages hensyn til »den samlede gæld til de offentlige organer« (jf. præmis 155 nedenfor). Kommissionen har herudover anført, at henvisningen til GEA-beslutningen ikke er relevant i denne sag.

153 For så vidt angår Confederación Hidrográfica del Guadalquivir har Kommissionen gjort gældende, at dette organ var priviligeret kreditor, og at dets eftergivelse af gæld svarede til, men var ikke mindre end eftergivelsen fra private kreditorer, der havde simple fordringer for et tilsvarende beløb.

154 For så vidt angår Ayuntamiento de Jaén og Junta de Andalucía har Kommissionen understreget, at disse to organer eftergav gæld for et beløb, der var væsentligt højere end de private kreditorers. Kommissionen har tilføjet, at Junta de Andalucía havde en pantesikret fordring på 21 mio. ESP.

155 Endelig har Kommissionen understreget, at de forskellige offentlige organers eftergivelse af gæld ikke bør vurderes individuelt, men samlet »under hensyn til den samlede gæld til de offentlige organer i forhold til gælden til de private kreditorer, og det offer, som de hver især gennemsnitligt har ydet ved at eftergive gælden«. I den forbindelse har Kommissionen navnlig præciseret, at den gennemsnitlige procentvise eftergivelse af gæld fra de offentlige kreditorer, herunder IFA, udgjorde 72,62%, hvorimod de private kreditorers alene udgjorde 59,58%.

Rettens bemærkninger

156 Det bemærkes, at en statslig foranstaltnings specifikke eller selektive karakter er et af kendetegnene ved begrebet statsstøtte i traktatens artikel 92, stk. 1. Der skal

derfor foretages en prøvelse af, om den pågældende foranstaltning begunstiger — eller ikke begunstiger — visse virksomheder eller visse brancher (Domstolens dom af 26.9.1996, sag C-241/94, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 4551, præmis 24, Ecotrade-dommen, præmis 40 og 41, og Rettens dom af 29.9.2000, sag T-55/99, CETM mod Kommissionen, Sml. II, s. 3207, præmis 39).

157 I nærværende sag må sagsøgerens og Kongeriget Spaniens anbringende om, at den spanske lov af 26. juli 1922 om betalingsstandsning indfører en generel procedure, som finder anvendelse på alle kriseramte virksomheder, forkastes. Selv om det er korrekt, at denne lov ikke har til hensigt at begunstige visse virksomheder eller visse sektorer på selektiv måde, skal det imidlertid fastslås, at den gældseftergivelse, som Kommissionen har anfægtet, ikke følger automatisk af loven, men er udtryk for de pågældende offentlige organers skøn. Det følger imidlertid af retspraksis, at når det organ, som yder finansiel støtte, råder over et skøn, der tillader det at vælge de begunstigede og fastsætte betingelserne for interventionen, kan denne ikke antages at have en generel karakter (Domstolens dom af 29.6.1999, sag C-256/97, DM Transport, Sml. I, s. 3913, præmis 27).

158 Anbringendet om, at den omtvistede gældseftergivelse blev vedtaget i forbindelse med en retlig procedure og i overensstemmelse med gældende spansk ret, kan heller ikke accepteres. Ifølge fast praksis sondrer EF-traktatens artikel 92, stk. 1, ikke efter grundene til eller hensigten med de statslige interventioner, men definerer dem i kraft af deres virkning (Domstolens dom af 12.10.2000, sag C-480/98, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 8717, præmis 16, og dommen i sagen CETM mod Kommissionen, præmis 53).

159 Endvidere bemærkes det, at begrebet statsstøtte efter definitionen i traktaten har en retlig karakter og skal fortolkes på grundlag af objektive elementer. Af denne grund skal Fællesskabets retsinstanser principielt under hensyntagen såvel til de konkrete omstændigheder i den sag, der verserer for dem, som til Kommissionens

vurderingers tekniske eller indviklede karakter gennemføre en fuldstændig efterprøvelse af, om en foranstaltning henhører under traktatens artikel 92, stk. 1 (Domstolens dom af 16.5.2000, sag C-83/98 P, Frankrig mod Ladbroke Racing og Kommissionen, Sml. I, s. 3271, præmis 25).

160 Kommissionen har i den anfægtede beslutning anvendt kriteriet om en privat investor med henblik på at vurdere, om gældseftergivelsen udgjorde statsstøtte, idet IFA's situation blev vurderet selvstændigt i forhold til de øvrige offentlige organers.

161 For så vidt angår IFA's eftergivelse af gæld fandt Kommissionen for det første, at den ikke kunne begrundes med henvisning til »at [dette organ] handlede i sin egenskab af aktionær i [den sagsøgende virksomhed]« (betragtning 64 til den anfægtede beslutning). Kommissionen redegjorde dernæst for, »at der må sondres mellem statens adfærd som aktieindehaver og som offentlig myndighed«, og at »private virksomheder og disses aktionærer ikke har mulighed for at få eftergivet deres gæld til staten«, og Kommissionen konkluderede herefter, at »eftergivelse af [sagsøgerens] gæld til IFA« ikke kunne anses for at være i overensstemmelse med kriteriet om private investorers adfærd (64. betragtning til den anfægtede beslutning).

162 Kommissionens konstateringer, som er gengivet i ovenstående præmis, har ikke bindende retsvirkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser. Som det fremgår af betragtning 64, 90 og 97 til den anfægtede beslutning, er IFA's eftergivelse af gæld ikke medtaget i beregningen af den samlede støtte, der er ydet sagsøgeren, for at undgå at bogføre beløbet to gange. Denne gældseftergivelse vedrørte nemlig lån og garantier, som IFA ydede sagsøgeren i 1993 og 1994, og som i forvejen var medtaget ved den nævnte beregning. Således er IFA's gældseftergivelse ikke behandlet i nogen artikel i den anfægtede beslutnings konklusion. Det er således unødvendigt at træffe afgørelse om ovenstående konstateringer.

163 Hvad angår de øvrige offentlige organer har Kommissionen bygget sin vurdering på en påstand om, »at for at offentlige organers gældseftergivelse kan være i overensstemmelse med kriterierne for privat investering [...], skal den samtidige eftergivelse af gæld til private kreditorer være væsentlig og reel« [betragtning 65, punkt c), til den anfægtede beslutning, jf. præmis 149 ovenfor].

164 Kommissionen har i det væsentlige sammenlignet den samlede gæld til det offentlige med gælden til de private kreditorer, den gennemsnitlige procentvise gældseftergivelse for henholdsvis offentlige og private kreditorer samt de privilegier og panterettigheder, som henholdsvis de offentlige og private kreditorer havde (65. og 66. betragtning til den anfægtede beslutning, jf. præmis 149, 152 og 155 ovenfor). Kommissionen fandt således, at »[sagsøgerens] gæld til den private sektor kun udgjorde 4,4% af virksomhedens samlede gæld« [betragtning 65, punkt a), og betragtning 66, punkt b), til den anfægtede beslutning], at andelen af eftergivet gæld for de offentlige kreditorers vedkommende var væsentligt større for de private kreditorers vedkommende [betragtning 66, første led, punkt b), til den anfægtede beslutning, og præmis 155 ovenfor], og at de offentlige fordringer, til forskel fra de private fordringer, generelt var »sikrede eller under alle omstændigheder privilegerede«, og Socialsikringsinstituttets fordring endda ved pant i fast ejendom [betragtning 65, punkt b), betragtning 66, første led, punkt c) og d), og betragtning 66, andet led, til den anfægtede beslutning]. Kommissionen konkluderede på grundlag af disse forskellige forhold, at »de offentlige kreditorer brag[te] et meget stort offer, medens de private kreditorer kun bragte et ubetydeligt, for ikke at sige ikke-eksisterende, offer« (betragtning 66, andet led, til den anfægtede beslutning), og at de offentlige organers gældseftergivelse derfor ikke var i overensstemmelse med kriteriet for en privat investor.

165 Den metode, som Kommissionen således lagde til grund i den anfægtede beslutning, er ikke dækkende og kan derfor ikke accepteres.

166 For det første kan den del af en kriseramt virksomheds samlede gæld, der består i gæld til offentlige organer, ikke i sig selv udgøre en afgørende faktor ved vurderingen af, om disse organers gældseftergivelse indeholder elementer af

statsstøtte. Det forhold, at der lægges så afgørende vægt på denne faktor, således som Kommissionen har gjort i denne sag, fører til, at mulighederne for omstrukturering af en kriseramt virksomheds gæld, hvor gælden til offentlige kreditorer er større end gælden til private kreditorer, indskrænkes på urimelig måde. Omvendt vil en omstruktureringsforanstaltning, der træffes af et offentligt organ, i tilfælde, hvor gælden til private kreditorer overstiger gælden til offentlige kreditorer, kun vanskeligt kunne betragtes som statsstøtte.

167 Det skal for det andet og under alle omstændigheder fastslås, at ved at give den omtvistede gældseftergivelse behøvede de pågældende offentlige organer ikke at opføre sig som offentlige investorer, hvis indgreb i henhold til fast praksis (jf. DM Transport-dommen, præmis 24) skal sammenlignes med fremgangsmåden hos en privat investor, som følger en global eller sektorbestemt strukturpolitik, og som lader sig lede af mere langsigtede rentabilitetsudsigter. Disse organer bør i virkeligheden sammenlignes med en privat kreditor, der søger at få inddækket de beløb, som en debitor i økonomiske vanskeligheder skylder ham (jf. i denne retning Domstolens dom af 29.4.1999, sag C-342/96, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, 2459, præmis 46, og DM Transport-dommen, præmis 24).

168 Når en virksomhed, som står over for en væsentlig forringelse af sin økonomiske situation, foreslår en aftale eller en række aftaler om omstrukturering af dens gæld til sine kreditorer med henblik på at genoprette sin økonomiske situation og undgå afvikling, må hver enkelt kreditor træffe et valg dels med hensyn til det beløb, der bliver tilbudt ham i den foreslåede aftale, dels med hensyn til det beløb, som han forventer at kunne opnå i forbindelse med virksomhedens eventuelle afvikling. Dette valg er påvirket af en række faktorer, såsom om kravet er pantesikret, priviligeret eller simpelt, arten og omfanget af eventuel anden sikkerhed, en vurdering af mulighederne for genopretning af virksomheden og det udbytte, han vil kunne opnå ved en afvikling. Hvis det eksempelvis viser sig, at værdien af virksomhedens realiserede aktiver i forbindelse med afvikling af virksomheden alene dækker de pantesikrede og privilegerede fordringer, vil de simple fordringer ikke have nogen værdi. I en sådan situation er det ikke noget reelt offer for en simpel kreditor at give afkald på en væsentlig del af sin fordring.

169 Heraf følger navnlig, at når de faktorer, som er afgørende for at bestemme værdien af de muligheder, som tilbydes kreditorerne, ikke er kendte, er den blotte omstændighed, at der er en åbenbar ulighed mellem de beløb, som de forskellige grupper af kreditorer har eftergivet, ikke i sig selv tilstrækkelig til at nå til en konklusion hvad angår de grunde, som ledte kreditorerne til at acceptere den foreslåede gældseftergivelse.

170 I nærværende sag tilkom det således Kommissionen — for hver af de offentlige organer og under hensyn til ovennævnte faktorer — at afgøre, om gældseftergivelsen var klart mere omfattende end den, som en tænkt privat kreditor, der i videst muligt omfang antages at indtage den samme stilling i forhold til sagsøgeren som det pågældende offentlige organ, og som søger at inddrive de beløb, han har til gode, ville være gået med til (jf. DM Transport-dommen, præmis 25).

171 Det må imidlertid fastslås, at Kommissionen ikke har foretaget en sådan vurdering. Kommissionen har i det væsentlige begrænset sig til at vurdere de offentlige kreditorers samlede situation i forhold til de private kreditorers og har baseret sin afgørelse på en simpel sammenligning af den samlede gæld til offentlige kreditorer og med den samlede gæld til private kreditorer og af den gennemsnitlige procentvise gældseftergivelse fra henholdsvis offentlige og private kreditorer, såvel som på grundlag af konstateringen af, at de offentlige kreditorer, til forskel fra hovedparten af de private kreditorer, havde en priviligeret stilling eller pantesikkerhed. Selv om et åbenbart misforhold mellem de offentlige og private kreditorers gældseftergivelse kan være tegn på, at der muligvis er tale om statsstøtte, kan denne omstændighed ikke i sig selv fritage Kommissionen for pligten til at vurdere, om de offentlige kreditorers gældseftergivelse konkret går ud over det, som er berettiget ud fra forretningsmæssige hensyn, således at gældseftergivelsen ikke kan forklares på anden måde end med disse kreditorers ønske om at begunstige den pågældende virksomhed.

172 Eksempelvis illustrer Socialsikringsinstituttets situation, at Kommissionens lidet nuancerede fremgangsmåde i den anfægtede beslutning ikke kan accepteres. Det fremgår af betragtning 43 til denne beslutning, at dette organ havde pantesikrede

rettigheder for 630 mio. ESP, at dets samlede fordring udgjorde ca. 1,479 mia. ESP, og at det eftergav 789,938 mio. ESP. Det fremgår i øvrigt af sagens akter, at Socialsikrinsinstituttet var en priviligeret kreditor for det resterende beløb. Med andre ord vedrørte Socialsikringsinstituttets eftergivelse alene dets ikke-pantesikrede fordringer. Spørgsmålet om, hvorvidt en privat kreditor ville have eftergivet ikke-pantesikret gæld, afhænger i det væsentlige af, hvorvidt den pågældende virksomheds afvikling ville have givet denne kreditor mulighed for at få større dækning af de pågældende fordringer. Med andre ord afhænger den reelle karakter af det offer, som Socialsikringsinstituttet samtykkede i at yde i denne sag, af, i hvilket omfang særkreditorer ville have fået dækning i tilfælde af afvikling af virksomheden.

173 Det følger af ovenstående — uden at det er nødvendigt at vurdere parternes øvrige anbringender — at det femte anbringende skal tages til følge. Det følger heraf, at artikel 1 og 3 i den anfægtede beslutning annulleres, for så vidt som de vedrører statsstøtte i form af de offentlige organers gældseftergivelse.

*Sjette anbringende vedrørende et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder i forbindelse med den overordnede vurdering af de forskellige foranstaltninger*

Parternes argumenter

174 Sagsøgeren har, idet virksomheden har henvist til sine argumenter til støtte for de første fem anbringender, gjort gældende, at Kommissionen har lagt et åbenbart urigtigt skøn til grund, der gør den anfægtede beslutning ugyldig i sin helhed, idet Kommissionen fandt, at de lån og de garantier, der blev ydet i 1993 og 1994, ikke henhørte under de generelle støtteordninger, som Kommissionen tidligere havde

godkendt, og som den adskilte fra den støtte, der blev ydet fra maj 1995, idet den ikke anså den støtte, der blev ydet fra maj til december 1995, for redningsstøtte i rammebestemmelsernes forstand, idet den erklærede, at omstruktureringsplanen forudså en stigning i produktionskapaciteten, idet den erklærede, at de offentlige myndigheders gældseftergivelse var uforenelig med fællesmarkedet, idet den foretog en tendentiøs fortolkning af virksomhedens økonomiske resultater og tredjemands interesse i at opkøbe virksomheden, idet den fejlagtigt fortolkede omstruktureringsplanens indhold og virkninger, og idet den ikke tog hensyn til de særlige forhold i Jaén-provinsen.

175 Kongeriget Spanien har gjort gældende, at den anfægtede beslutning hviler på en række ukorrekte og ufuldstændige forhold.

176 For det første fandt Kommissionen i betragtning 15 til den anfægtede beslutning fejlagtigt, at der var en sammenhæng mellem Kommissionens indledning af den administrative procedure og de offentlige organers gældseftergivelse.

177 For det andet undlod Kommissionen i betragtning 18, punkt a), til den anfægtede beslutning at omtale, at sagsøgerens produktion alene udgjorde 2,4% af de største 50 nationale virksomheders produktion og 0,7% af den nationale produktion.

178 For det tredje henviste Kommissionen i betragtning 19 til den anfægtede beslutning fejlagtigt til, at familien Molina den 31. december 1997 automatisk ville have overtaget den fulde ejendomsret over aktierne i virksomheden uden nogen modydelse.

179 For det fjerde tog Kommissionen ikke hensyn til det forhold, at renten for de lån, der blev ydet den 24. oktober 1997, var blevet ændret med tilbagevirkende kraft.

180 For det femte præciserede Kommissionen ikke i betragtning 27 til den anfægtede beslutning, at sagsøgerens produktionstal for 1995 afspejlede situationen i en periode, hvor virksomheden befandt sig i dyb krise.

181 For det sjette lod Kommissionen i betragtning 28-32 til den anfægtede beslutning forstå, at kapitaltilførslen var sket ved et permanent indskud af økonomiske midler uden for enhver struktureret eller logisk sammenhæng, selv om kapitaltilførslen var en følge af en direkte anvendelse af omstruktureringsplanen.

182 For det syvende redegjorde tabellen i betragtning 33 til den anfægtede beslutning ikke for data for de første fire måneder af 1997, selv om disse data viste, at virksomheden var under genopretning.

183 For det ottende indeholdt betragtning 34 til den anfægtede beslutning subjektive vurderinger af omstruktureringsplanens forventede virkninger.

184 For det niende undlod Kommissionen i betragtning 35 til den anfægtede beslutning at nævne visse betydningsfulde data vedrørende situationen for sagsøgerens forskellige produktionsenheder den 31. december 1996.

185 For det tiende gjorde Kommissionen i betragtning 37 til den anfægtede beslutning på ingen måde opmærksom på »[de spanske myndigheders] anstrengelser for at påvise, at der ikke var tale om strukturel overkapacitet på det marked, hvor [sagsøgeren] udøvede sin virksomhed, og at påvirkningen af samhandelen mellem medlemsstaterne var ikke-eksisterende«.

186 For det ellevte præciserede Kommissionen i betragtning 46 til den anfægtede beslutning hverken, at foderstofproduktionsenheden kun producerede 20 000 tons pr. år, eller at de spanske myndigheder havde påberåbt sig beslutning 94/173.

187 For det tolvte tog Kommissionen i betragtning 48 til den anfægtede beslutning ikke fuldt ud de spanske myndigheders skrivelse af 16. marts 1998 i betragtning. Desuden nævnte Kommissionen hverken de uformelle møder mellem Kommissionen og de spanske myndigheder eller de spanske myndigheders skrivelse af 2. juli 1998, hvori de gjorde rede for den interesse, visse virksomheder havde vist i at opkøbe den sagsøgende virksomhed.

188 For det trettende forbigik Kommissionen i betragtning 50 til den anfægtede beslutning i tavshed de oplysninger, som fremgik af de spanske myndigheders skrivelse af 21. oktober 1998, og som godtgjorde virksomhedens gode situation. Desuden henviste Kommissionen alene til det købstilbud, der var blevet fremsat af en af de potentielle købere, uden at præcisere, at salgsproceduren var foregået under overholdelse af reglerne om offentlighed og konkurrence, og Kommissionen nævnte heller ikke det forhold, at de spanske myndigheder havde koordineret indsatsen med Kommissionens tjenestegrene.

189 Kommissionen har gjort gældende, at det sjette anbringende skal forkastes.

Rettens bemærkninger

190 Det skal bemærkes, at i forbindelse med anbringendet om, at Kommissionen anlagde et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder, har sagsøgeren og Kongeriget Spanien fremsat en række argumenter, der udelukkende er af punktuel karakter, og som enten allerede er blevet behandlet i nærværende dom eller er helt uden relevans.

191 For så vidt angår sagsøgerens forskellige klagepunkter (præmis 174 ovenfor) er disse således allerede blevet forkastet i forbindelse med gennemgangen af de fem første anbringender.

192 For så vidt angår Kongeriget Spaniens klagepunkter (præmis 176-188 ovenfor) er det første, andet, syvende, tolvte og trettende klagepunkt ikke relevante eller er ubegrundede. De øvrige klagepunkter er allerede blevet forkastet i forbindelse med vurderingen af de fem første anbringender.

193 Det følger heraf, at det sjette anbringende skal forkastes.

*Syvende anbringende vedrørende tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 3, litra a)*

Parternes argumenter

194 Sagsøgeren har gjort gældende, at såvel traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), som traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), giver Kommissionen mulighed for at erklære

støtte til ugunstigt stillede områder forenelig med fællesmarkedet. Sagsøgeren har henvist til, at Jaén-provinsen befinder sig i et svagt befolket område, hvor levestandarden er usædvanlig lav, og hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse. Standsningen af virksomhedens aktiviteter ville for denne provins medføre ødelæggelse af den industrielle sektor og en væsentlig formindskelse af mulighederne for at skabe økonomisk fremgang.

195 Sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for, at den har udelukket muligheden for at anvende undtagelsesbestemmelsen i litra a), over for sagsøgeren uden at anføre anden begrundelse, end at »[d]er er [...] tale om støtte af udpræget sektormæssig karakter« (betragtning 104 til den anfægtede beslutning). Anvendelsen af ordet »udpræget« udelukker dog ikke, at støtten ligeledes kan antages at have en regional karakter.

196 Sagsøgeren har tilføjet, at støtte, som bliver godkendt i medfør af traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), skal fremme udviklingen i regionen på lang sigt. Sagsøgeren har bemærket, at dette i henhold til Kommissionens faste beslutningspraksis forudsætter, at den pågældende virksomheds rentabilitet bliver genskabt, hvilket utvivlsomt er tilfældet i nærværende sag.

197 Kongeriget Spanien har anført, at den omstændighed, at der er en særligt høj arbejdsløshed i Jaén-provinsen, er tilstrækkelig til, at den pågældende støtte kan godkendes i medfør af traktatens artikel 92, stk. 3, litra a). Kongeriget Spanien har understreget, at tildelingen af støtte til sagsøgeren alene havde til formål at hindre, at 500 arbejdspladser forsvandt fra en ekstremt ugunstigt stillet region. Kongeriget Spanien har vurderet, at Kommissionen, idet den har udelukket anvendelsen af ovennævnte traktatbestemmelse med den begrundelse, »at den pågældende støtte [ikke] har form af regionalstøtte med henblik på fremme af nye investeringer eller oprettelse af arbejdspladser og heller ikke med henblik på en horisontal afhjælpning af manglen på infrastrukturer til fordel for samtlige virksomheder i regionen«, ikke har givet udtryk for et sammenhængende og tilstrækkeligt begrundet ræsonnement. I sin dom af 14. september 1994 i sagen Spanien mod Kommissionen udtalte Domstolen nemlig, at den omstændighed, at den omtvistede støtte er ydet ved ad hoc-beslutninger, ikke udelukker, at den betragtes som regional støtte.

198 Kommissionen har under henvisning til sine argumenter vedrørende det tredje anbringende (jf. præmis 76 ovenfor) gjort gældende, at det syvende anbringende skal forkastes.

Rettens bemærkninger

199 I henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), kan »støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse«, betragtes som forenelig med fællesmarkedet.

200 Som det allerede er bemærket i præmis 48 ovenfor, råder Kommissionen over et vidt skøn ved anvendelsen af traktatens artikel 92, stk. 3, og den kontrol, som Fællesskabets retsinstanser udøver i den henseende, må derfor begrænses til en efterprøvelse af, om procedureregler er overholdt, om begrundelsen er tilstrækkelig, om de faktiske omstændigheder er materielt rigtige, samt om der foreligger et åbenbart urigtigt skøn eller magtfordrejning.

201 Kommissionen har gentagne gange oplyst medlemsstaterne og andre interesserede parter om de kriterier, som den anvender ved vurderingen af, om statsstøtte med regionalt sigte er forenelig med fællesmarkedet i medfør af traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c). Disse kriterier er samlet og uddybet i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, der er offentliggjort i 1998 (EFT C 74, s. 9).

202 Det fremgår af retningslinjerne, at statsstøtte med regionalt sigte »adskiller sig fra andre former for offentlig støtte (navnlig støtte til forskning og udvikling, til miljøbeskyttelse og til kriseramte virksomheder) ved, at den er forbeholdt

bestemte områder, og at dens udtrykkelige mål er at fremme udviklingen i disse områder«. Retningslinjerne bestemmer ligeledes, at »[f]ormålet med regionalstøtte er at fremme udviklingen i ugunstigt stillede områder ved at understøtte investeringer og jobskabelse inden for rammerne af en holdbar udvikling«.

203 Retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte bestemmer nærmere:

»Individuel ad hoc-støtte til en enkelt virksomhed eller støtte til en enkelt sektor kan få alvorlige følger for konkurrencen på det pågældende marked, samtidig med at den risikerer kun at få begrænset indvirkning på udviklingen i regionen. Denne form for støtte gives i reglen som led i en punktuel eller sektororienteret industripolitik og stemmer således normalt ikke med ånden i selve regionalstøttepolitikken, som bør være neutral med hensyn til de produktive ressourcers fordeling mellem de enkelte erhvervssektorer og aktiviteter. Kommissionen finder, at medmindre andet bevises, opfylder en sådan støtte ikke ovenstående krav.

Derfor kan de her omhandlede undtagelsesbestemmelser principielt kun bringes i anvendelse på støtteordninger, der gælder for flere sektorer, og som i et givet område er åbne for alle virksomheder i de pågældende sektorer.«

204 Endelig fremgår det af fodnote 10 i retningslinjerne, at »[d]er findes særskilte regler for individuel støtte til kriseramte virksomheder, der ikke betragtes som egentlig regionalstøtte«.

205 I den anfægtede beslutning konkluderede Kommissionen, at undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), ikke fandt anvendelse, efter at den havde fastslået, at »den pågældende støtte [ikke] har form af regionalstøtte med henblik på fremme af nye investeringer eller oprettelse af arbejdspladser og heller ikke med henblik på en horisontal afhjælpning af manglen på infrastrukturer til fordel for samtlige virksomheder i regionen, men at den har form af støtte til redning og omstrukturering af en bestemt virksomhed«, og at »[d]er er følgelig tale om støtte af udpræget sektormæssig karakter, som bør vurderes efter artikel 92, stk. 3, [litra] c), hvilket ikke indebærer, at der i denne forbindelse skal tages hensyn til regionale aspekter« (betragtning 104).

206 Disse konstateringer er i overensstemmelse med principperne i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte og hviler på et tilstrækkeligt begrundet og sammenhængende ræsonnement.

207 Konstateringerne finder i øvrigt støtte i de faktiske omstændigheder, idet det fremgår af behandlingen af de fem første anbringender, at med undtagelse af de offentlige myndigheders gældseftergivelse var det berettiget, at Kommissionen fandt, at den pågældende støtte havde karakter af punktvis støtte, der alene havde til formål at sikre virksomhedens fortsatte drift.

208 Det skal desuden bemærkes, at i overensstemmelse med punkt 3.2.3 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (jf. præmis 109 ovenfor) har Kommissionen i forbindelse med vurderingen af den påståede omstruktureringsstøtte fuldt ud taget hensyn til den omstændighed, at sagsøgeren befinder sig i et ugunstigt stillet område (jf. præmis 110-114 ovenfor).

209 Det følger af ovenstående, at Kommissionen ikke har anlagt et åbenbart urigtigt skøn, da den fandt, at den omtvistede støtte ikke kunne undtages i medfør af traktatens artikel 92, stk. 3, litra a). Følgelig forkastes anbringendet tilsidesættelse af denne traktatbestemmelse.

*Ottende anbringende vedrørende manglende påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne og manglende begrundelse på dette punkt*

Parternes argumenter

210 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien har gjort gældende, at Kommissionen ikke har godtgjort, at den omtvistede støtte påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne. De har desuden påberåbt sig, at den anfægtede beslutning ikke indeholder nogen begrundelse vedrørende dette punkt.

211 Sagsøgeren har anført, at virksomheden alene havde en markedsandel på 0,8% af det spanske marked for kødprodukter, og at dens eksport til Fællesskabet var ubetydelig. Sagsøgeren har bemærket, at ved gennemførelsen af omstruktureringsplanen traf sagsøgeren en række foranstaltninger til nedbringelse af kapaciteten med henblik på at sikre, at støtten i mindst muligt omfang påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne.

212 Kongeriget Spanien har ligeledes gjort gældende, at Kommissionen begrænsede sig til at vurdere omfanget af indførsel og udførsel af de pågældende produkter, som sagsøgeren fremstiller. Kongeriget Spanien har påstået, at hvis Kommissionen havde taget hensyn til virksomhedens stilling på de forskellige markeder, hvor den udøvede aktiviteter, og til det forhold, at virksomheden ikke eksporterede til andre medlemsstater, ville den ikke have kunnet konkludere, at traktatens artikel 92 ikke fandt anvendelse.

213 Kongeriget Spanien har blandt andre fremsat følgende klagepunkter:

— I tabellen i betragtning 67 til den anfægtede beslutning begrænsede Kommissionen sig til at gentage de spanske myndigheders oplysninger om indførsel og udførsel af visse produkter i 1997 og konkluderede på baggrund heraf, at der var handlet med tredjelande.

— Kommissionen begrundede ikke sit valg af 1997 som referenceår.

214 Kongeriget Spanien har yderligere gjort gældende, at det følger af en analyse af retspraksis, at den simple henvisning til den omstændighed, at den pågældende medlemsstat indfører og udfører det pågældende produkt, ikke er tilstrækkelig for at antage, at samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes. Kommissionen burde navnlig have vurderet situationen på det pågældende marked, sagsøgerens markedsandele på henholdsvis det nationale marked og fællesmarkedet og handelen med de pågældende produkter og tjenesteydelser mellem medlemsstaterne (jf. Domstolens dom af 14.11.1984, sag 323/82, Intermills mod Kommissionen, Sml. s. 3809, af 13.3.1985, forenede sager 296/82 og 318/82, Nederlandene og Leeuwarder Papierwarenfabriek mod Kommissionen, Sml. s. 809, af 24.2.1987, sag 310/85, Deufil mod Kommissionen, Sml. s. 901, af

7.6.1988, sag 57/86, Grækenland mod Kommissionen, Sml. s. 2855, af 13.7.1988, sag 102/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. s. 4067, af 14.2.1990, sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 307, og af 14.1.1997, Spanien mod Kommissionen, nævnt ovenfor, samt Rettens dom af 30.4.1998, sag T-214/95, Vlaams Gewest mod Kommissionen, Sml. II, s. 717).

215 Kommissionen har gjort gældende, at den har overholdt alle de begrundelseskrav, der følger af retspraksis.

216 Kommissionen har anført, at den anfægtede beslutning indeholder statistiske oplysninger om samhandelen mellem Spanien og de øvrige medlemsstater for så vidt angår de produkter, som er omfattet af sagsøgerens virksomhed. Kommissionen har tilføjet, at i henhold til retspraksis udelukker hverken den omstændighed, at den støttemodtagende virksomhed står svagt på markedet, eller den omstændighed, at den støttede virksomhed ikke selv deltager i udførslerne, at samhandelen eventuelt påvirkes af støtten (dom af 14.9.1994, Spanien mod Kommissionen, præmis 40). Kommissionen har nærmere anført, at året 1997 blev valgt som referenceår, fordi det var det sidste år, for hvilket der fandtes fuldstændige oplysninger, og fordi oplysningerne vedrørende de andre år under alle omstændigheder var analoge. Endelig har Kommissionen bemærket, at den i den anfægtede beslutning ligeledes analyserede det forhold, at der var strukturel overkapacitet inden for visse af de sektorer, hvor sagsøgeren udøvede sine aktiviteter.

217 I duplikken har Kommissionen med henvisning til dommen i sagen Vlaams Gewest mod Kommissionen tilføjet, dels at den ikke havde pligt til at foretage en yderst detaljeret økonomisk analyse, eftersom den havde redegjort for, hvori påvirkningen af samhandelen mellem medlemsstaterne bestod, dels at den, når støtten, som det er tilfældet i nærværende sag, ikke var blevet anmeldt, ikke har

pligt til at bevise støttens reelle indvirkning på konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne.

Rettens bemærkninger

218 I betragtning 67 til den anfægtede beslutning understregede Kommissionen, at »denne støtte fordrejer eller kan fordreje konkurrencen«, og at støtten »begunstiger helt klart [sagsøgeren] i forhold til de øvrige virksomheder i sektoren, som ikke har modtaget statsstøtte«. I samme betragtning anførte Kommissionen dernæst, at »hvis man desuden tager højde for dels værdien af samhandelen med de produkter, som indgik i [sagsøgerens] virksomhed i 1997, og dels den spanske produktion sammenlignet med produktionen i de øvrige medlemsstater, må det konkluderes, at denne støtte kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i det omfang, den begunstiger den nationale produktion på bekostning af de øvrige medlemsstaters produktion«. Til støtte for disse sidstnævnte konstateringer fremlagde Kommissionen en tabel, som for hver af de sektorer, hvori sagsøgeren drev virksomhed, og for året 1997 angav omfanget og værdien af indførsel og udførsel mellem Spanien og de øvrige medlemsstater.

219 Det er ubestrideligt, at sagsøgeren inden for hver af de sektorer, hvor sagsøgeren driver virksomhed, konkurrerer med andre virksomheder, som ikke modtager statsstøtte, og at den omtvistede støtte har sikret sagsøgeren en betydelig fordel i forhold til disse virksomheder. Det er ligeledes indiskutabelt, at konkurrencen inden for disse sektorer har en fællesskabsdimension og navnlig foregår mellem spanske virksomheder og virksomheder i de øvrige medlemsstater. Det bemærkes i den forbindelse, at Kongeriget Spaniens kritik vedrørende indholdet af den tabel, der fremgår af betragtning 67 til den anfægtede beslutning, er fuldstændig grundløs. Det fremgår nemlig af det dokument, som Kommissionen har fremlagt

som bilag 4 i sine bemærkninger til interventionsindlægget, dels at de data, som tabellen indeholder, angår handelen mellem medlemsstaterne og ikke handelen med tredjelande, dels at valget af et andet referenceår end 1997 ville have ført til samme konstateringer.

220 Det følger af fast praksis, at når støtte, som ydes af en stat eller ved hjælp af statsmidler, styrker visse virksomheders stilling i forhold til andres, som disse konkurrerer med i samhandelen inden for Fællesskabet, må det antages, at denne samhandel påvirkes af støtten (Domstolens dom af 17.9.1980, sag 730/79, Philip Morris mod Kommissionen, Sml. s. 2671, præmis 11, og af 17.6.1999, sag C-75/97, Belgien mod Kommissionen, Sml. I, s. 3671, præmis 47). Desuden kan en støtte påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje konkurrencen, selv om den støttemodtagende virksomhed, som er i konkurrence med virksomheder fra andre medlemsstater, ikke selv deltager i den grænseoverskridende virksomhed. Når en medlemsstat yder støtte til en virksomhed, kan det indenlandske udbud nemlig derved blive opretholdt eller forøget med den konsekvens, at chancerne for de virksomheder, der er etableret i de øvrige medlemsstater, for at tilbyde deres produkter eller ydelser på denne medlemsstats marked, herved kan blive formindsket (jf. dommen af 14.9.1994 i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 40, og dommen af 17.6.1999 i sagen Belgien mod Kommissionen, præmis 47). Sagsøgerens og Kongeriget Spaniens argument om, at virksomheden udelukkende eller hovedsagelig udøver virksomhed på nationalt plan, kan således ikke tages til følge. Argumentet skal så meget desto mere forkastes, da visse af de berørte sektorer er kendetegnet af en strukturel overkapacitet.

221 Sagsøgeren og Kongeriget Spanien kan derfor ikke støtte deres argument på sagsøgerens påståede svage markedsandel inden for de pågældende sektorer. Det følger nemlig af fast retspraksis, at den omstændighed, at den støttemodtagende virksomhed er af beskeden størrelse, ikke på forhånd udelukker, at samhandelen mellem medlemsstaterne kan blive påvirket (dom af 21.3.1990, Belgien mod Kommissionen, præmis 43, og af 14.9.1994, Spanien mod Kommissionen, præmis 42).

222 Det følger af ovenstående betragtningen, at Kommissionen med rette antog, at samhandelen mellem medlemsstaterne blev påvirket som følge af tildelingen af den omtvistede støtte.

223 For så vidt angår klagepunktet om, at den anfægtede beslutning ikke er tilstrækkeligt begrundet for så vidt angår betingelsen om påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne, skal det ligeledes forkastes.

224 Betragtning 67 til den anfægtede beslutning, som er gengivet i præmis 218 ovenfor, indeholder nemlig en redegørelse, der ganske vist er kortfattet, men som er tilstrækkeligt omfattende, for de faktiske omstændigheder og retlige overvejelser, som er lagt til grund ved vurderingen af denne betingelse. Sådanne oplysninger gør det muligt for sagsøgeren og for en dommer at kende Kommissionens begrundelse for at antage, at den omtvistede støtte opfyldte nævnte betingelse.

225 Det skal yderligere bemærkes, at det ikke som hævdet af sagsøgeren påhvilede Kommissionen at foretage en økonomisk analyse af den reelle situation på det pågældende marked, den støttemodtagende virksomheder markedsandel, de konkurrerende virksomheders stilling og samhandelen mellem medlemsstaterne vedrørende de pågældende produkter og tjenesteydelser, når den havde forklaret, på hvilken måde den omtvistede støtte fordrejede konkurrencen og påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne (dommen i sagen Philip Morris mod Kommissionen, præmis 9-12, og dommen i sagen Vlaams Gewest mod Kommissionen, præmis 67).

226 Desuden skal det bemærkes, at Kommissionen ikke, når støtten er ydet ulovligt, er forpligtet til at påvise dens reelle virkning på konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne. En sådan forpligtelse ville nemlig være ensbetydende med at begunstige de medlemsstater, der yder støtte under tilsidesættelse af

underretningspligten ifølge traktatens artikel 93, stk. 3, på de medlemsstaters bekostning, der giver underretning om en påtænkt støtte (dommen af 14.2.1990 i sagen Frankrig mod Kommissionen, præmis 33, og dommen i sagen Vlaams Gewest mod Kommissionen, præmis 67).

227 Sammenfattende må det ottende anbringende forkastes i sin helhed.

**Sagsøgerens anmodning om foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse**

228 Sagsøgeren har for Retten fremsat begæring om fremlæggelse af den originale udgave af kurators indstilling, som er vedlagt som bilag 1 til replikken, for det tilfælde, at dette dokuments ægthed skulle blive betvivlet, og tilsvarende om fremlæggelse af samtlige de dokumenter, som Kommissionen har modtaget under den administrative procedure.

229 Kommissionen har modsat sig denne begæring.

230 Retten finder, at sagen er tilstrækkeligt oplyst af sagens akter, og finder det derfor ufornødent at anordne de begærede foranstaltninger.

## Sagens omkostninger

231 I medfør af artikel 87, stk. 3, i Rettens procesreglement, kan Retten fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Henset til betydningen af de annullerede dele af den anfægtede beslutnings konklusion, vil det efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder være rimeligt at bestemme, at Kommissionen skal bære sine egne omkostninger og betale 30% af sagsøgerens omkostninger, og at sagsøgeren bærer 70% af sine egne omkostninger.

232 Kongeriget Spanien bør i overensstemmelse med procesreglementets artikel 87, stk. 4, første afsnit, bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Femte Udvidede Afdeling)

1) **Artikel 1, stk. 3, i Kommissionens beslutning 1999/484/EF af 3. februar 1999 om den spanske regerings støtte til virksomheden Hijos de Andrés Molina SA (HAMSA) annulleres.**

2) Artikel 3 i beslutning 1999/484 annulleres, i det omfang den forpligter Kongeriget Spanien til at tilbagesøge støtten ydet i form af statslige organers eftergivelse af gæld.

3) I øvrigt frifindes Kommissionen.

4) Kommissionen bærer sine egne omkostninger og betaler 30% af Hijos de Andrés Molina SA's omkostninger.

5) Kongeriget Spanien bærer sine egne omkostninger.

Lindh García-Valdecasas Cooke

Vilaras Forwood

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. juli 2002.

H. Jung

Justitssekretær

P. Lindh

Afdelingsformand